ସୂଚୀପତ୍ର

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
(1)	(2)	(3)
1	ବଜେଟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକରଣ	1
2	ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା	2
3	ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା	14
4	ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳର ଉତ୍ସ ଓ ବିନିଯୋଗ	15
5	ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତି - ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ	16
6	ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା	19
7	ବ୍ୟୟ ବରାଦର ବିଶ୍ଳେଷଣ	20
8	ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ	22
9	2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିଭାଗ ଵାରୀ ବ୍ୟୟ ବରାଦ	24
10	2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତର ଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନର ଲକ୍ଷ୍ୟ	26
11	ବଜେଟ୍‌ରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଓ ବିତ୍ତୀୟ ସୂଚକାଙ୍କ	27
12	ବଜେଟ୍‌ର ମୁଖ୍ୟାଂଶ	29

ବଜେଟ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକରଣ

ବଜେଟ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହଭାଗିତା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟର ନାଗରିକମାନେ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ପାଇଥାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କର ସହଭାଗିତା ସୁସ୍ଥ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ । ବଜେଟ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଖୋଲା ଏବଂ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଥାଏ ।

2016-17 ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବେଳେ ଓଡିଶା ସରକାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣକୁ ଦେଖି ସରକାର ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରଖିଲେ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଠାରୁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଏକ ୱେବପୋର୍ଟାଲ ଜରିଆରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାର୍ତ୍ତା ସେବା, ହ୍ୱାଟ୍ସଆପ, ଟେଲିଗ୍ରାମ ଏବଂ ଇ-ମେଲ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ମତାମତ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଏସବୁ ଚାନେଲ ପ୍ରାୟ 3 ସପ୍ତାହ ଧରି 1 ଜାନୁୟାରୀ 2017 ଠାରୁ 23 ଜାନୁୟାରୀ 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସକ୍ରିୟ ଥିଲା । ଏଥିନେଇ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଜବାବ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ ଥିଲା । ସରକାରୀ ଅର୍ଥକୁ କିପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ ଏବଂ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ବଳ କିପରି ବୃଦ୍ଧି ହେବ ସେଥିନେଇ ଜନସାଧାରଣ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ପୁନଶ୍ଚ କୃଷକ, ନାଗରିକ ସମାଜ, ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ଶିଳ୍ପଦ୍ୟୋଗୀ ପ୍ରତିନିଧି, ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ମାନ୍ୟବର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା.24.01.2017 ରିଖ ରେ ଆହୂତ ପ୍ରାକ୍ ବଜେଟ୍ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ ।

ଏହି ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବେଳେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଏବଂ ପରାମର୍ଶକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଅର୍ଥନୀତିରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ସତ୍ତ୍ୱେ 2017-18 ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍‌ରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବନଶୈଳୀର ଉନ୍ନତି ଓ ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ନିମିତ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି । ସୁତରାଂ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍ ସାମାଜିକ ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷ୍ୟାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଛି ।

ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା

ବଜେଟରେ ବ୍ୟବହୃତ ପଦର ବିଶ୍ଳେଷଣ

1. **ମୂଳ ମୂଲ୍ୟସୂଚୀରେ ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ** (Gross State Value Added at Basic Prices)

ଉତ୍ପାଦନର ମୂଲ୍ୟରୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉପଯୋଗକୁ ବାଦ ଦେଲେ ଯାହା ରହେ ତାହା Gross State Value Added ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଏହା ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶ୍ରମ ଓ ପୁଞ୍ଜିର ଯୋଗଦାନକୁ ବୁଝାଏ । ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରୁ ସରକାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନକୁ ବାଦ ଦେଇ ଟିକସ ଯୋଡାଯାଏ ତାହା ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ଗଣନା କରାଯାଏ ।

2. **ରାଜ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ (ଜି.ଏସ୍.ଡି.ପି)**

ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନ ର ଆର୍ଥିକ ପରିମାପକୁ ଜି.ଏସ୍.ଡି.ପି କୁହାଯାଏ । ଏହା ରାଜ୍ୟର ଆୟର ପରିମାପକ ।

3. **ବଜେଟ**

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର 202 (1) ଧାରା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ରାଜ୍ୟର ଆନୁମାନିକ ଆୟବ୍ୟୟର ବିବରଣୀ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ବିଧେୟ; ଉକ୍ତ ବାର୍ଷିକ ଆୟ ବ୍ୟୟ ବିବରଣୀହିଁ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ "ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ" ଭାବରେ ନାମିତ; ଯାହାକି ସାଧାରଣତଃ "ବଜେଟ" ଭାବେ ଅଭିହିତ ।

4. **ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ** (Annual Financial Statement)

ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ (Annual Financial Statement) ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠି, ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି ଓ ସରକାରୀ ହିସାବରେ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାରାଂଶ ଅଟେ । ଏଥିରେ ଆୟ ବ୍ୟୟର ବିବରଣୀ କେବଳ ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥାଏ ।

5. **ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଜ୍ଞାପନ** (Expalnatory Memorandum)

ବଜେଟର ଏହି ଜ୍ଞାପକରେ (କେବଳ ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷରେ ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠି, ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି ଓ ସରକାରୀ ହିସାବ ର ବ୍ୟୟ) ନିମ୍ନୋକ୍ତମତେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ -

ପରିଶିଷ୍ଟ (I) - ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଭିନ୍ନ ଦାବି (ଉଭୟ ଗ୍ରସ ଓ ଆଦାୟ) ବ୍ୟୟ

ଶୀର୍ଷର ପ୍ରଦର୍ଶିକା ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (II) - ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷାନୁଯାୟୀ ବ୍ୟୟ (ଆଦାୟ ବାଦ୍ ନିଟ୍)ର ସାଧାରଣ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାରାଂଶ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (III) - ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷାନୁଯାୟୀ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ (ରାଜ୍ୟ ଓ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ) ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (IV) - ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଓ ଶେଷ ଜମାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (V) - ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (VI) - ସରକାରୀ ହିସାବର ବିଶଦ ବିବରଣୀ (ବହିର୍ଗମନ)

ପରିଶିଷ୍ଟ (VII)- ରାଜ୍ୟ ଋଣ ପରିସ୍ଥିତି ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (VIII) - ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ବିବରଣୀ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (IX) - ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ଓ ପୁଞ୍ଜି ସଂରଚନା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ହିସାବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ନିମିତ୍ତ ଅନୁଦାନର ବିବରଣୀ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ (X) - ଅନୁଦାନ ବିବରଣୀ

ପରିଶିଷ୍ଟ (XI) - ରିହାତି ବିବରଣୀ

6. **ଅନୁଦାନ ଦାବି (Demand for Grants)**

ଅନୁଦାନ ଦାବି ବିଭାଗୱାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚଦାବୀର କେବଳ ମୁଖ୍ୟ ଓ ଗୌଣଶୀର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ନିମନ୍ତେ ଅନୁଦାନ ଦାବି ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗର ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିସ୍ତୃତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

7. **ବଜେଟ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ** (Budget at a Glance)

ସଂକ୍ଷେପରେ, ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ସହିତ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟର ହିସାବ ବଜେଟ୍ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ (Budget at a Glance) ଦର୍ଶାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଦସ୍ତାବିଜ ରାଜସ୍ୱ ଓ ପୁଞ୍ଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟ ଓ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରେ । ଏହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ , ପ୍ରାଥମିକ ନିଅଣ୍ଟ ଓ ବିତ୍ତୀୟ ନିଅଣ୍ଟ ସୂଚାଇଥାଏ । ବଜେଟ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ ସମସ୍ତ ହିସାବ "ନିଟ୍ ଫର୍ମ" ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏହି ବିବରଣୀ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନୀୟମ, (Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2005 and Rules) 2005 ଓ

ନିୟମରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଛି ।

8. **ସଙ୍ଗଠିତ ପାଣ୍ଠି** (Consolidated Fund)

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତି ଅର୍ଥ ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠିରେ ଜମା ହୋଇଥାଏ ଓ ବିଧାନସଭାର ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ଉକ୍ତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠି ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି, ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତି, ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚର ସମାହାର ।

9. **ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି (Contingency Fund)**

ଜରୁରୀ ଓ ଅନପେକ୍ଷିତ ବ୍ୟୟ ନିମିତ୍ତ ଅଗ୍ରୀମ ଦେବାପାଇଁ ଓଡିଶା ସରକାର ଏହି ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠିର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ପାଣ୍ଠି ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ଅଗ୍ରୀମ ନିଆଯାଇ ଜରୁରୀ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଦାବିର ବିଧାନସଭାର ଅନୁମୋଦନ ଅଣାଯାଇ ଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାର କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି 400 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟେ ।

10. **ସରକାରୀ ହିସାବ (Public Accounts)**

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 266(2) ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବା ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସାଧାରଣ ଅର୍ଥ ଯାହା ସଙ୍ଗଠିତ ପାଣ୍ଠିରେ ଜମା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ତାହା ରାଜ୍ୟର ସରକାରୀ ହିସାବରେ ଜମା କରାଯାଏ । ସରକାରୀ ହିସାବରୁ ଆବଶ୍ୟକ ମତେ ଯେତେବେଳେ ଯାହା ଦରକାର ବ୍ୟୟ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏଥି ନିମିତ୍ତ ବିଧାନସଭାରେ ବ୍ୟୟ ଦାବି ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହି ଦେୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ନେଣଦେଣ ଭଳି ଚଳେ । ରାଜ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟନିଧି ପାଣ୍ଠି, ରାଜସ୍ୱରୁ ବିନିଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବିଭିନ୍ନ ସଂରକ୍ଷିତ ପାଣ୍ଠି, ବିବିଧ ଜମା ଓ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ହିସାବର ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

11. **ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି**

ସରକାରଙ୍କର ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି**ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜ୍ୟର ନିଜ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ବୁଝାଏ ।**

ରାଜ୍ୟର ନିଜ ଟିକସ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର **ନିଜ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱର ସମଷ୍ଟିକୁ ରାଜ୍ୟର ନିଜ ରାଜସ୍ୱ କୁହାଯାଏ ।**

ରାଜ୍ୟର **ନିଜ ଟିକସର ମୂଖ୍ୟ ଉତ୍ସ** ଗୁଡିକ ହେଲା ବିକ୍ରି କର (ମୂଲ୍ୟ ଯୁକ୍ତ କର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରି କର), ରାଜ୍ୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ, ମୁଦ୍ରାଙ୍କ ଓ ନିବନ୍ଧନ ଶୁଳ୍କ, (Stamp & Registration Fee) ଭୁ-ରାଜସ୍ୱ, ମୋଟର ଯାନ କର, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶୁଳ୍କ, ବୃତ୍ତି କର, ପ୍ରମୋଦ କର, ବିଳାସ କର, ଜଙ୍ଗଲ ଉନ୍ନୟନ

କର, ଇତ୍ୟାଦି ।

ରାଜ୍ୟର ନିଜ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱର ମୂଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଗୁଡିକ ହେଲା ଲୌହ ଓ ଧାତବ ଶିଳ୍ପ ରୁ ରାଜସ୍ୱ, ସରାକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଅଂଶ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗରୁ ଲାଭାଂଶ, ବିଭିନ୍ନ ନିଗମ, ସମବାୟ ସଂସ୍ଥା, ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଋଣ ଏବଂ ଅଗ୍ରିମ ରାଶିରୁ ଉପଲବ୍ଧ ସୁଧ ରାଶି, ଜଳସେଚନ ଦେୟ, ଜଳ କର, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକରେ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ଦେୟ ଓ ଜୋରିମାନା, ବିଭିନ୍ନ ଡାକ୍ତରଖାନା ମାନଙ୍କରେ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ବ୍ୟବହାରିକ ଫି, ଜଙ୍ଗଲ ରାଜସ୍ୱ ଇତ୍ୟାଦି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସରୁ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁଦାନ ରାଶି ମୋଟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସ ଟିକସ ବାବଦରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଅର୍ଥ, ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କର ସୁପାରିଶମତେ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଆବଣ୍ଟିତ ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ହେଉଛି - କର୍ପୋରେସନ୍ ଟିକସ, ଆୟକର, ସୀମା ଶୁଳ୍କ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସେବା ଟିକସ । ଏହି ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠି ଟିକସରେ କୌଣସି ସେସ୍ କିମ୍ବା ସରଚାର୍ଜ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ମତେ ଏହି ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠିରୁ 42 ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥ ରାଜ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟାଯିବ । ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଏହି 42 ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ସିଧାସଳଖ ହସ୍ତାନ୍ତର କୁହାଯାଏ । ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେଉଥିବା ଏହି ଅର୍ଥରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବେ ତାଙ୍କ ଅର୍ଥ ପାଇଥାନ୍ତି । ଓଡିଶାର ଏହି ସମାନ୍ତରାଳ ଅର୍ଥ ଅଂଶ 4.64 ପ୍ରତିଶତରେ ସ୍ଥିରିକୃତ ହୋଇଅଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ଓ ରାଜ୍ୟ ଦୁର୍ବିପାକ ମୁକାବିଲା ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ତରୀୟ ଯୋଜନା ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତୀତ ଯୋଜନା ପାଇଁ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।

12. **ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ** (Revenue Expenditure)

ବେତନ ଓ ଭତ୍ତା, ପେନ୍‌ସନ୍, ସୁଧ ଦେୟ, ରିହାତି, ବାର୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା, ବିଦ୍ୟୁତ ଓ ଜଳ ଦେୟ, ଯାନ ବାହାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦେୟ, ଆକସ୍ମିକ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯଥା ରାସ୍ତା, କୋଠା, ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ଆଦି ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ସମନ୍ଧିୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟେ । ତେବେ, ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ଓ ପୁଞ୍ଜି ସଂରଚନା ନିମନ୍ତେ ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର ବିବରଣି ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଜ୍ଞାପନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ପ୍ରତିଶୃତି ବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ ଦରମା, ପେନ୍‌ସନ୍ ଓ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହି ପ୍ରତିଶୃତିବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରାଥମିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟେ ।

13. **ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ** (Capital Outlay)

କୋଠା ବାଡି, ରାସ୍ତା, ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ, ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ, ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପରିଯୋଜନା, ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକର ନିର୍ମାଣ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାୟୀ ସଂପତ୍ତି ସଂରଚନା ହୁଏ । କିନ୍ତୁ, ଏହାର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ସମନ୍ଧୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

14.**ପୁଞ୍ଜି ବ୍ୟୟ** (Capital Expenditure)

ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ,ସ୍ଥାୟୀ ସମ୍ପତ୍ତି ସଂରଚନା ଜନିତ, ଋଣ ପ୍ରଦାନ ଓ ସରକାରୀ ଋଣ ପରିଶୋଧ ପୁଞ୍ଜିଗତ ବ୍ୟୟ ପରିସର ଭୁକ୍ତ ।

15. **ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତି** (Capital Receipts)

ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତି ଉଭୟ ଋଣ ଓ ଅଣ ଋଣ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତିର ସମାହାର ଏବଂ ସରକାରୀ ଋଣ । ଅଣ ଋଣ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଋଣ ଏବଂ ଅଗ୍ରିମ ଆଦାୟରୁ ଅସୁଲ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଜନିତ ଅର୍ଥ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଓ ଅଣ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଋଣ ଅଗ୍ରିମର ଅସୁଲ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ସରକାରୀ ଋଣରେ କେନ୍ଦ୍ର ସହାୟତାର ଋଣ ଅଂଶ, ସ୍ୱଳ୍ପ ସଞ୍ଚୟରୁ ଅଣା ଯାଉଥିବା ଋଣ ଖୋଲା ବଜାରରୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ଋଣ, ନାବାର୍ଡ, ଜୀବନ ବୀମା ନିଗମ, ସାଧାରଣ ବୀମା ନିଗମ, ହୁଡକୋ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ସାଧାରଣ ଭବିଷ୍ୟ ନିଧି ପାଣ୍ଠିରୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ଋଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଖୋଲାବଜାରରୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ଋଣ ଯଥା ରାଜ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଋଣ, ଭବିଷ୍ୟନିଧି ପାଣ୍ଠିରୁ ଋଣ, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଋଣ ଯଥା ନାବାର୍ଡ, ଜୀବନ ବୀମା ନିଗମ, ସାଧାରଣ ବୀମା ନିଗମ ଓ ଏନସିଡିସି ଇତ୍ୟାଦି ଋଣ ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ସଞ୍ଚୟ ପାଣ୍ଠି ଋଣ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଋଣର ଅଂଶବିଶେଷ ଅଟେ । ବର୍ହିଃ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କଠାରୁ ଋଣ ଯାହା ; ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସମାନ ସର୍ତ୍ତରେ ମିଳିଥାଏ ତାହା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଋଣ ହିସାବରେ ବିବେଚିତ ।

16. **ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ** (Revenue Deficit)/ **ରାଜସ୍ୱ ବଳକା** (Revenue Surplus)

ରାଜସ୍ୱ ଆୟ, ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ଠାରୁ କମ୍ ହେଲେ ଏଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବିୟୁକ୍ତାତ୍ମକ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ କୁହାଯାଏ । ସେହିପରି ରାଜସ୍ୱ ଆୟ, ରାଜ୍ସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ଠାରୁ ଅଧିକାହେଲେ ଏଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଯୁକ୍ତାତ୍ମକ ପାର୍ଥ୍ୟକକୁ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା କୁହାଯାଏ । ଓଡିଶା ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନୀୟମ, 2005 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

17. **ବିତ୍ତୀୟ ନିଅଣ୍ଟ** (Fiscal Deficit)

ବିତ୍ତୀୟ ନିଅଣ୍ଟ ସଂପୃକ୍ତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଋଣ ଆବଶ୍ୟକତାର ପରିମାଣକୁ ସୂଚାଏ । ଏହା ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଏବଂ ଅଣ ଋଣ ପୁଞ୍ଜି ଆୟର ସମଷ୍ଟି ଠାରୁ ମୋଟ ବ୍ୟୟର ଆଧିକ୍ୟ ପରିମାଣ । ବିତ୍ତୀୟ ନିଅଣ୍ଟକୁ ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଋଣ ଅଣାଯାଏ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନିୟମ, 2005 ନିଶ୍ଚିତ କରେଯେ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ସୃଷ୍ଟିହେବ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ବଳକାକୁ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟକୁ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 3.5 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖାଯିବ; ଯଦି ଋଣ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ 25 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ତା'ଠାରୁ କମ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହିବ, ସୁଧ ଦେୟ/ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ଅନୁପାତ 10 ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ବା ସେହି ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ବର୍ଷଠାରୁ ଋଣ ସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବା ତାର, ଠିକ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷଠାରୁ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ ରହିବ ନାହିଁ ।

18.**ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଅଣ୍ଟ** (Primary Deficit)

ବିତ୍ତୀୟ ନିଅଣ୍ଟ ରୁ ସୁଧ ଦେୟ କୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଅଣ୍ଟ ନିରୁପିତ ହୁଏ । ଏହା ସୁଧ ଦେୟ ବାଦ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଭରଣା କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟର ନୀଟ୍ ଋଣ ପରିମାଣ କୁ ସୂଚାଏ ।

19. **ସୁଧ ଦେୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର ଅନୁପାତ** (Interest Payment and Revenue Receipt Ratio)

ସୁଧ ଦେୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଅନୁପାତ, ରାଜ୍ୟର ଅପରିଶୋଧିତ ଋଣ ନିମନ୍ତେ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦକୁ ଭରଣା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର ପରିମାଣକୁ ସୂଚାଏ । ଏହା ସୁଧ ପରିଷୋଧକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଓଡିଶା ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନିୟମ, 2005 ଅନୁଯାୟୀ ସୁଧ ଦେୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ଅନୁପାତକୁ 15 ପ୍ରତିଶତରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

20. **ଋଣଭାର ଅନୁପାତ** (Debt Stock Ratio)

ଋଣଭାରସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରତିଶତକୁ ଋଣଭାର ଅନୁପାତ କୁହାଯାଏ । ଓଡିଶା ବଜେଟ୍ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନିୟମ 2005 ଅନୁସାରେ ଏହା 25 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ବାଞ୍ଛନିୟ ।

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବଜେଟ୍‌ରେ ଆକଳିତ ବ୍ୟୟ୍‌ର ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ଥୂଳ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶିକା

21. ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବଜେଟର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ

ଆର୍ଥିକ ଓ ବଜେଟ୍ ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଂଶ ସ୍ୱରୂପ ଭାରତ ସରକାର 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ବହୁଦିନରୁ ଚାଲିଆସୁଥିବା ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବିଭକ୍ତିକରଣକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପୂଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂର୍ବପରି ଅଲଗା ରହିବ । ଏହି ମର୍ମରେ ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ଯେ ଯୋଜନା ଆୟୋଗଙ୍କର ଉଚ୍ଛେଦ ପରେ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଶବ୍ଦଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ସାଧାରଣରେ ନୀତି ପ୍ରଣୟନକାରୀ ଏବଂ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଯେ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଉଛି ଭଲ ଏବଂ ଅଣ ଯୋଜନା ଖରାପ । ଏହି ଆଭିମୂଖ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଅଧିକ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅହେତୁକ ଆଗ୍ରହର କାରଣ । ପୁନଶ୍ଚ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଧ୍ୟାନ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଶେଷରେ ପୂରୁଣା ଯୋଜନାକୁ ଅଣଯୋଜନାକୁ ଅଣାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଯୋଜନା ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସ୍ୱଷ୍ଟ ପ୍ରଭେଦ ରହୁନାହିଁ ।

ଯୋଜନା/ଅଣ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ/ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବଳ ଆବଣ୍ଟନର ଏକ ବିଭାଜିତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଦର୍ଶାଏ । ଏହି ବିଭାଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସେବା ପ୍ରଦାନର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା କେବଳ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ହେଉନାହିଁ, ବରଂ ବ୍ୟୟ୍‌ଅଟକଳକୁ ଫଳାଫଳ ସହ ସଂଯୋଗ କରିବା ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟକର ହେଉଛି । କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିଣାମ ଓ ଫଳାଫଳ କେବଳ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ମୋଟ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ବଜେଟ୍‌ରେ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବିଭକ୍ତିକରଣ; ଉନ୍ନୟନ ଓ ଅଣଉନ୍ନୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚର ଏକ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଚିତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିନାହିଁ କିମ୍ବା ବଜେଟ୍ ଡାଞ୍ଚାର ସଠିକ୍ ମାର୍ଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିପାରିନାହିଁ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଯୋଜନାର ଅବଧି (2012-2017) ପରେ ଭାରତ ସରକାର 2017-18 ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ପାଇଁ ଯୋଜନା/ଅଣଯୋଜନା ସମ୍ମିଶ୍ରଣର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିକ ବଜେଟ୍ ଡାଞ୍ଚାରେ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରି ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ ।

ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ପ୍ରଭେଦ ଦୂରୀକରଣ ପରେ ବଜେଟ୍‌ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ବର୍ଗୀକରଣ, ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରୀକରଣ ହେବ; ଯାହାକି ସମ୍ବିଧାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ରାଜସ୍ୱ ଓ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚର ବିଭକ୍ତି କରଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଦ୍ୱାରା କେବଳ ସମ୍ବିଧାନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପରିପୂରଣ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ନୁହେଁ ବରଂ ଏହା ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ସମ୍ବଳ ଆବଣ୍ଟନର ଆଧାର ହେବ । ଏହି ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍ ଡାଞ୍ଚାରେ ପୂରଣ କରିହେବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଏକାଧିକ ବର୍ଷ (Multi year)ର ଏକ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଆକଳନର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭବ କରାଯାଉଛି ।

22. ଏକାଧିକ ବାର୍ଷିକ ବ୍ୟୟ ଡାଞ୍ଚା (Multi Year Expenditure Framework (MTEF)

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟାବଧି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବଜେଟ୍‌ର ସମ୍ବଳ ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବେ । ଏହା ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ସହିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହସ୍ତାନ୍ତର, ଟିକସ, ଅଣଟିକସ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ବଜେଟ୍ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସୁଚାଇବ ଏବଂ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ବଜେଟ୍ ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଆର୍ଥିକ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ସମୟ ପାଇଁ ଆକଳନ କରାଯିବ । ସୁତରାଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଆର୍ଥିକ ଖସଡା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।

ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ସମ୍ବଳର ଆବଣ୍ଟନ ସେହି ପ୍ରାଧିକାର ଅନୁସାରେ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଡାଞ୍ଚା ବିବରଣୀ ଅନୁସାରେ ବିଭାଗମାନେ ପରିଣାମ/ଫଳାଫଳର ଖସଡ଼ା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ସେମାନେ ସେହି ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଯୋଜନା ଭିତ୍ତିକ ସମ୍ବଳ ଆବଣ୍ଟନ କରିବେ । 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଡାଞ୍ଚାର ବିବରଣୀ Budget at a glanceର ବିସ୍ତୃତ ସଂସ୍କରଣରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏଥିରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏବଂ ଆଗାମୀ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ଆବଣ୍ଟନର ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଅଛି । ବିଭାଗମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ବିଭାଗ ପାଇଁ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଖସଡା 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ଏବଂ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଗ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନକୁ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ସୁଚାଇବେ ।

23. Outcome Linked Budget

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବିଭାଗ ପରିମାଣଦର୍ଶୀ ବଜେଟ୍ ବିଧାନ ସଭାରେ ବଜେଟ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଏହି ପରିମାଣ ଦର୍ଶୀ ବଜେଟ୍ ଦସ୍ତାବିଜ୍‌ରେ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଆର୍ଥିକ ଖସଡା ମଧ୍ୟ ରହିବ ଯେଉଁଥିରେ 3 ବର୍ଷ ପାଇଁ rolling target ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

24. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚର କ୍ରମବିନ୍ୟାଶ/ବର୍ଗିକରଣ

ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ପ୍ରଭେଦ ଉଚ୍ଛେଦ ସହିତ ପ୍ରଚଳିତ ବଜେଟ୍ ଢାଞ୍ଚାରେ ସଂଶୋଧନ ହୋଇଅଛି । ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବିଭାଜନ ଅନୁସାରେ ଅଟକଳ ନହୋଇ ଏଣିକି ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁସାରେ ସମ୍ବଳ ଓ ଅଟକଳ ଆବଣ୍ଟନ ହେବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚ ବର୍ତ୍ତମାନ 4 ଟି ମୂଖ୍ୟ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହେବ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

ଖର୍ଚ୍ଚର ସ୍ଥୂଳ ବର୍ଗିକରଣ	ଉପ ବର୍ଗିକରଣ
କ. ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟୟ୍	i. ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣା ବ୍ୟୟ୍
	ii. ଋଣ ପରିଶୋଧ ବ୍ୟୟ୍
ଖ.କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବ୍ୟୟ୍	i. ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ୍ ଯୋଜନା
	ii. କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା
	iii. କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତୀତ ଯୋଜନା
ଗ. ବିପର୍ଯ୍ୟୟ୍ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି	i. ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ୍ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି
	ii. ଜାତୀୟ୍ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ୍ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି
ଘ. ରାଜ୍ୟରୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର	i. କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ୍ ନିକାୟ୍ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର
	ii. ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ୍ ନିକାୟ୍ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର
	iii. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର

25. ବଜେଟ୍ ଆବଣ୍ଟନ ନେଇ ଅଗ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର

(i) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନା/ପୁଞ୍ଜିକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ ।

(ii) ସମ୍ବଳ ସହବନ୍ଧିତ ଯୋଜନା ଯଥା ବର୍ହିଃ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ୍ କ୍ଷେତ୍ର, କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତୀତ ଯୋଜନା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ଉନ୍ନୟ୍ନ ପାଣ୍ଠି, ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁଦାନ, ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ୍ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ବରାଦ ।

26. **ବଜେଟ୍ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଏବଂ ବଜେଟ୍ ବର୍ହିଃଭୁତ ସମ୍ବଳର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ**

ବଜେଟ୍‌ରେ ବ୍ୟୟମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମ୍ବଳ ଓ ବଜେଟ୍ ବାହାରେ ଥିବା ସମ୍ବଳର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଇପ୍‌ସିତ ଫଳାଫଳକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ । ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନା ବିଭାଗର ସଂଯୋଜନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ବିଭାଗମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତଥା ବଜେଟ୍ ଓ ବଜେଟ୍ ବର୍ହିଭୁତ ସମ୍ବଳ ଯଥା ଜିଲ୍ଲା ଖଣିଜ ସଂପଦ ଭିତ୍ତି, କାମ୍ପା ପାଣ୍ଠି, ଶ୍ରମଜୀବିଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସେସ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେସ୍ ବଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ନିୟମରେ ଗଠିତ ବିଭିନ୍ନ ପାଣ୍ଠି କର୍ପୋରେଟ୍, ସୋସିଆଲ୍ ରେସ୍‌ପନ୍‌ସିବିଲିଟି ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଦ୍ୱାରା ଉପଲବ୍‌ଧ ସମ୍ବଳର ସୁବିନିଯୋଗ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।

27. **ଯୋଜନାର ସଙ୍ଗତିକରଣ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ମିତବ୍ୟୟିତା**

ବଜେଟ୍ ଦସ୍ତାବିଜରେ ଯୋଜନା ଅନୁରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା ପାଇଁ ଏକ ଅନୁରୂପ ଡାଞ୍ଚା ଅନୁସୃତ ହେବ; ଯାହାକି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା -

ଯୋଜନା	ଉପ ମୁଖ୍ୟ
ଉପ ଯୋଜନା	ବିସ୍ତୃତ ମୁଖ୍ୟ

ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବେଳେ ବିଗତ ବର୍ଷର ଫଳାଫଳକୁ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନର ସ୍ତର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭାବେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷମତା, ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିବା ସଂସ୍ଥାର ଖର୍ଚ୍ଚ ନେଇ ଅସୁବିଧା ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ମୁଖ୍ୟ କଥା ହେଉଛି ଉପଭୋକ୍ତା ପାଉଥିବା ସରକାରୀ ସହାୟତା କିପରିଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ନହୋଇ ଉପଭୋକ୍ତା ନିକଟରେ ରହୁଛି । ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟାପ୍ରଣ ପରିସରକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିବା । ପ୍ରାକ୍ ବଜେଟ୍ ଯାଞ୍ଚ ନ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ପ୍ରକଳ୍ପ/ଯୋଜନା ପାଇଁ ବ୍ୟୟବରାଦ ହେବା ଅନୁଚିତ ।

28. **Gender Responsive Budgeting**

ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା, ମହିଳା ଏବଂ ବାଳିକାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଜେଟ୍‌ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କେତେ ଅର୍ଥ ବରାଦ ହୋଇଛି ତାହା ଦର୍ଶାଇବା । ସରକାରଙ୍କ ନୀତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନେଇ ବଜେଟ୍‌ରେ ଅର୍ଥ ଆବଣ୍ଟନ କିପରି ମହିଳାମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ଚିନ୍ତାକୁ ଫଳପ୍ରଦଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛି, ଏହା Gender Budget ରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ । ଏହି Gender Budget ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । Budget at a Glance ର ବିସ୍ତାରିତ ସଂସ୍କରଣରେ ଏହା ସ୍ଥାନିତ ।

୨୨. **ବଜେଟ୍ ଦସ୍ତାବିଜ୍‌ର ନୂତନ ରୂପରେଖ**

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ବସ୍ତାବିଜ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲାବେଳେ କେତେକ ବଜେଟ୍ ଦସ୍ତାବିଜ ରୂପରେଖରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି; ଯାହା ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ପାର୍ଥକ୍ୟ ବିନା ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେବ । 2017-18 ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍‌ର ନୂତନ ରୂପରେଖ ଏପରି ଭାବେ ହେବ ।

(i) **ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ**

ଯୋଜାନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବିଭକ୍ତିକରଣ ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ସୁତରାଂ ପ୍ରଚଳିତ ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ ନାହିଁ ।

(ii) **ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି**

ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ବିଭକ୍ତିକରଣ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏନାହିଁ, ସୁତରାଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ହିସାବ ଶିର୍ଷ ବ୍ୟତୀତ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରସ୍ତୁତି ବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ରୂପରେଖରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବନାହିଁ ।

(iii) **ଅନୁଦାନ ଦାବୀ**

(କ) ପ୍ରଥମ ବିବରଣୀ -"2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତବ୍ୟୟ୍ର ଅନୁମାନ ତାଲିକା" ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

(ଖ) ଦ୍ୱିତୀୟ୍ ବିବରଣୀ -"ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଦାବୀ ମୁତାବକ ଅର୍ଥ ଆବଣ୍ଟନ", ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ଅଣଯୋଜନା, ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ପରିବର୍ତ୍ତେ "କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ" ରୂପେ ସୁଚୀତ ହେବ ।

(ଗ) ଦାବୀ ଭିତ୍ତିକ ତୃତୀୟ୍ ବିବରଣୀ - "ମାର୍ଚ୍ଚ, 31 2017-18 ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଆବଶ୍ୟକ ଟଙ୍କାର ଆକଳନ" ସଂଶୋଧିତ ହେବ । ବେଜେଟ୍ ଆକଳନର 2017-18 ର ଗୌଣଶିର୍ଷ ନୂତନ ଭାବେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସଂପୃକ୍ତ ମୂଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷର ବିଭାଗ-'କ' ଅଧିନରେ ଏକୀକୃତ ହେବ । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବାସ୍ତବ 2016-17 ର ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ଓ ସଂଶୋଧିତ ଆକଳନ ପ୍ରଚଳିତ ରୂପରେଖରେ ସଂପୃକ୍ତ ମୂଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷ ଅଧିନରେ ବିଭାଗ 'ଖ' ରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବ ।

(iv) **ବାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଜ୍ଞାପନ**

(କ) ପରିଶିଷ୍ଟାବଳୀ - I,IV,V,VI, VII, VIII, IX, X ଏବଂ XI ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

(ଖ) ପରିଶିଷ୍ଟ-II ରେ - "ବ୍ୟୟ୍ର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ", ମୂଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷ ଭିତ୍ତିକ ବଜେଟ୍ ଆକଳନ 2017-18 ବର୍ତ୍ତମାନ ନୂତନ ଭାବେ ବିଭକ୍ତି କରଣ ହୋଇଥିବା ବିଭାଗ-'କ' ରେ ସଂପୃକ୍ତ ମୂଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷ

ଅଧିନରେ ଏକୀକୃତ ହେବେ । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବାସ୍ତବ, 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଓ ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ 2016-17 ପ୍ରଚଳିତ ରୂପରେଖରେ ଯଥାଯଥ ମୁଖ୍ୟଶୀର୍ଷ ଅଧିନରେ ବିଭାଗ- 'ଖ' ରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବ । ଯାହାକି 2017-18 ବଜେଟ୍ ଆକଳନ, 2015-16 ର ବାସ୍ତବ, 2016-17ର ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ଏବଂ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳର ଏକ ତୁଳନା ବିଭାଗ- 'କ' ରେ ନୂତନ ରୂପରେଖରେ ଦର୍ଶାଯିବ ।

(ଗ) ପରିଶିଷ୍ଟ-III - "ମୁଖ୍ୟଶୀର୍ଷ ଅନୁଯାୟୀ ନିଟ୍ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ (ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଓ ଜିଲ୍ଲା କ୍ଷେତ୍ର) ର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ", 2017-18ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ମୁଖ୍ୟଶୀର୍ଷ ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଭାବେ ବିଭାଜିତ ବିଭାଗ-କ ର ସଂପୃକ୍ତ ମୁଖ୍ୟଶୀର୍ଷ ଅଧିନରେ ରହିବ । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବାସ୍ତବ, 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଏବଂ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ପ୍ରଚଳିତ ରୂପରେଖରେ ଯଥାଯଥ ଭାବେ ବିଭାଗ- 'ଖ' ଅଧିନରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବ । ଯାହାକି 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ସହିତ ତୁରନ୍ତ ତୁଳନା ପାଇଁ 2015-16 ର ବାସ୍ତବ, 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଏବଂ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ମଧ୍ୟ ବିଭାଗ-'କ' ର ନୂତନ ରୂପରେଖରେ ଦର୍ଶାଯିବ ।

(v) **ବିସ୍ତୃତ ଅନୁଦାନ ଦାବୀ**

2017-18 ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ନୂତନ ରୂପରେଖରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦାବୀ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଏକୀକୃତ କରି ନୂତନ ରୂପରେଖରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହା ବିଭାଗ-'କ' ରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁଦାନ ଦାବୀରୂପେ ଦର୍ଶାଯିବ । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବାସ୍ତବ, 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଏବଂ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ପୁରୁଣା ରୂପରେଖରେ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପୃଥକଭାବେ ବିଭାଗ-'ଖ' ରେ ଦର୍ଶାଯିବ । 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଆକଳନର ତୁରନ୍ତ ତୁଳନା ପାଇଁ 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବାସ୍ତବ, 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଏବଂ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ନୂତନ ରୂପରେଖ ବିଭାଗ-'କ' ରେ ଦର୍ଶାଯିବ । 2019-20 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ବିଭାଗ-'ଖ' ରେ ପୁରୁଣା ରୂପରେଖରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁଦାନ ଦାବୀ ପରିହାର କରାଯିବ ।

ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସଫ୍ଟୱେୟାର ସମନ୍ୱିତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ଖର୍ଚ୍ଚର ସଂଶୋଧିତ ବର୍ଗୀକରଣ ଅନୁସାରେ କରାଯାଇଛି । ମହାଲେଖାକାର (ହିସାବ ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ) ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ରୂପରେଖକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସ୍ତରରେ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଏବଂ ରୂପରେଖରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବେ ।

ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା

ସରକାର ପ୍ରଥମେ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଓ ଏହାର ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାନ୍ତି । ଆଗାମୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟ ପରିକଳ୍ପିତ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା (Sensitivity) ଆଧାରରେ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜସ୍ୱ ଟିକସ ଓ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ଓ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିର ଆକଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବିଗତ ବର୍ଷର ପ୍ରାକ୍ ବାସ୍ତବ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳକୁ ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ନିଜ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଆକଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ଟିକସ ଓ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ବିଷୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ମତାମତ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ନିଜ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ହିସାବ/ଅଟକଳ ପାଇଁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ସମ୍ବଳ ହସ୍ତାନ୍ତର ସୂତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସ ବାବଦରେ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିବାକୁ ଥିବା ଅନୁଦାନକୁ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ୍‌ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଆକଳନ କରାଯଥାଏ । ଏହି ପକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ଆକଳନ କରାଯାଏ । ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା (FRBM) ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ୍ ଋଣର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଅଛି । ଏହିପରି ଭାବେ ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୋଟ ସମ୍ବଳ ପ୍ରାପ୍ତିର ହିସାବ କରାଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ଅଗ୍ରାଧିକାରକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ । ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ (Committed Expenditure) ଯଥା:- ଦରମା, ପେନ୍‌ସନ୍ ଓ ସୁଧ ପ୍ରଦାନକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଭିତ୍ତିରେ ଅଲଗା କରାଯାଇଥାଏ । ବଳକା ରାଜସ୍ୱକୁ ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଥାଏ । ସମ୍ବଳ ଆବଣ୍ଟନ ସମୟରେ ରାଜ୍ୟର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମତାମତ ସହ ରାଜ୍ୟର ଅଗ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଆକଳିତ ସମ୍ବଳକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରାକାରୀ ଅର୍ଥର ସୁବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ବାର୍ଷିକ ପକ୍ରିୟା ।

ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳର ଉତ୍ସ ଓ ବିନିଯୋଗ

ଚିତ୍ରରେଖା-1 :ଅର୍ଥ ଆହରଣ ଉତ୍ସ

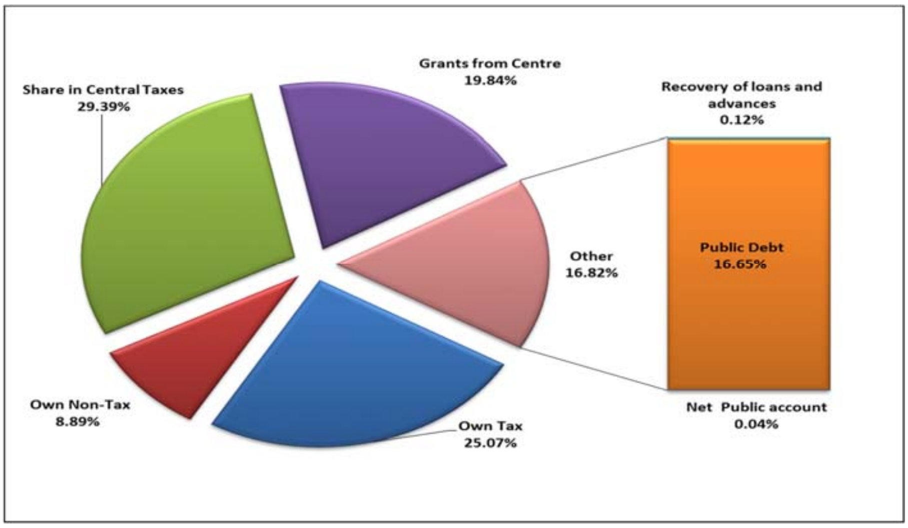

ଚିତ୍ରରେଖା -2 : ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର

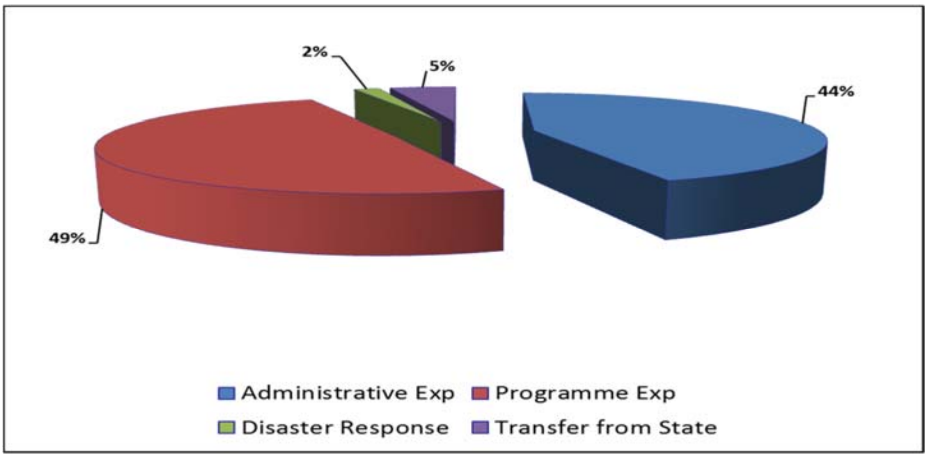

ଚିତ୍ରରେଖା-1 ଅର୍ଥ ଆହରଣ ଉତ୍ସକୁ ସୂଚୀତ କରେ । ସମ୍ବଳର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସହେଲା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର (49 ପ୍ରତିଶତ) ଏହା ପଛକୁ ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ (34 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ଋଣ (17 ପ୍ରତିଶତ) । ମୋଟ୍ ଋଣ ଆହରଣ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ଖୋଲା ବଜାରରୁ ଋଣ ଯାହା ସମ୍ବଳର 10 ପ୍ରତିଶତ, ଏହାପରେ ସହମତିଭିତ୍ତିକ ଋଣ (Negotiated Loan) (5 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ ବର୍ହିଃ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ଯୋଜା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଋଣ (2 ପ୍ରତିଶତ) । ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ (ଚିତ୍ରରେଖା-2) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ (49 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ ତାପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ (44 ପ୍ରତିଶତ) ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଏ ।

ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତି -ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ

ମୂଳ ମୂଲ୍ୟରେ ବାସ୍ତବ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ[1] ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଆପୂର୍ତ୍ତି ବା ଉତ୍ପାଦକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସୂଚିତ କରେ । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ଏହାର ବୃଦ୍ଧି ହାର 5.20 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ (ଅଗ୍ରୀମ ଆକଳନ) ଏହି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର 7.49 ପ୍ରତିଶତରେ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । 2014-15 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତର ଅଭିବୃଦ୍ଧି (ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ) ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ 5.60 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ । ବାସ୍ତବ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଏକ ସକାରାତ୍ମକ ଦିଗକୁ ଦର୍ଶାଉଅଛି, ଯାହାକି ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ସୂଚିତ କରୁଛି । ବଜାର ଦରରେ ବାସ୍ତବ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ[2] (ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ) 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର (ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ) 6.10 ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ତୁଳନାରେ 7.94 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଫଳସ୍ୱରୂପ 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର (ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ବୃଦ୍ଧିର ହାର 4.94 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବେ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ (ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ) 6.86 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ବାସ୍ତବ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଧାରା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ପୁନଃଅଭ୍ୟୁଦୟକୁ ସୂଚିତ କରୁଛି । ବାସ୍ତବିକ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ, ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଓ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟର ବାସ୍ତବ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ରେଖାଚିତ୍ର 3 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚିତ୍ରରେଖା -3 ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଯୁକ୍ତ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ବାସ୍ତବ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଧାରା (ପ୍ରତିଶତରେ)

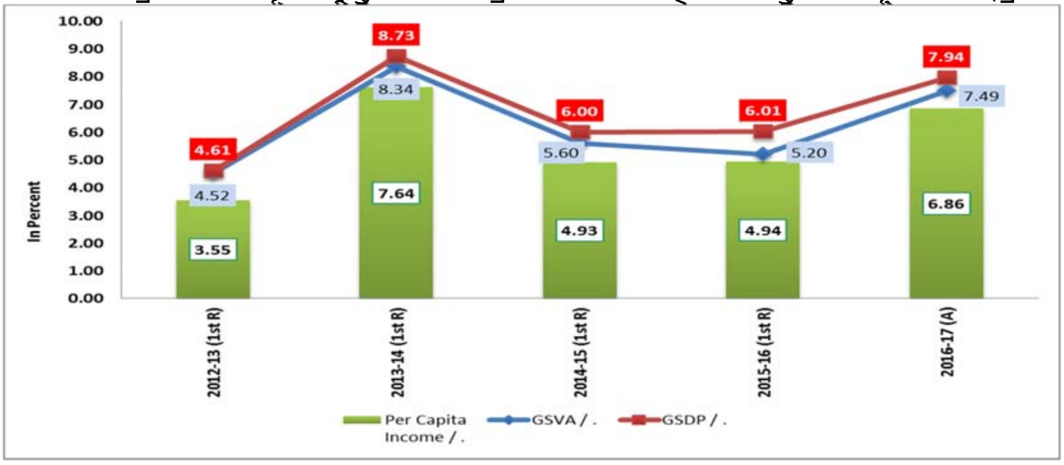

2011-12 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସ୍ଥିର ମୂଲ୍ୟରେ ବାସ୍ତବିକ୍ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହିସାବ କରାଯାଇଛି ।

ବଜାର ଦରରେ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ = ମୌଳିକ ମୂଲ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ + ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ପରୋକ୍ଷ କର - ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ସରକାରୀ ପ୍ରତ୍ସାହନ ।

2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ର ବାସ୍ତବ ସାମଗ୍ରୀକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବିଯୁକ୍ତାତ୍ମକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି 2.12 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ ଏହି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ୫.୫୨ ପ୍ରତିଶତ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଓ ଆନୁସଂଗିକ କ୍ଷେତ୍ର ବିଗତ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ଆଖିଦୃଶିଆ 14.40 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି ।

ସୁତରାଂ କୃଷି ଓ ଆନୁସଂଗିକ କ୍ଷେତ୍ର ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିଛି ଯାହା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଆୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଛି । ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ର ପରେ ତୃତୀୟକ ଶ୍ରେଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ଓ ଦ୍ୱିତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ରର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୫.0୫ ଏବଂ 5.46 ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । (ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ) ମୂଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ବୃଦ୍ଧି ଧାରା ସାରଣୀ 1 ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଅଛି ।

ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର (2011-12) ମୂଳ ମୂଲ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ

ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	**ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ବୃଦ୍ଧି**				
	2012-13 (1st R)	2013-14 (1st R)	2014-15 (1st R)	2015-16 (1st R)	2016-17 (A)
କୃଷି, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ମତ୍ସ୍ୟ ସମ୍ପଦ	15.72	-5.20	8.87	-13.65	14.40
ଖଣି ଓ ଖାଦାନ	-3.89	23.11	-11.06	17.15	2.11
ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ର	**7.79**	**5.01**	**0.44**	**-2.12**	**8.89**
ଉତ୍ପାଦନ	-2.85	19.97	10.42	4.21	6.24
ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଗ୍ୟାସ, ଜଳ ଯୋଗାଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ସେବା	9.80	-7.23	10.99	10.57	6.57
ନିର୍ମାଣ	-2.43	6.73	0.11	3.97	3.14
ଦ୍ୱିତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ର	**-1.77**	**13.64**	**7.49**	**4.59**	**5.46**
ବାଣିଜ୍ୟ, ମରାମତି, ହୋଟେଲ ଏବଂ ଭୋଜନାଳୟ	11.22	7.14	11.47	13.22	7.22
ପରିବହନ, ଗୋଦାମ, ପ୍ରସାରଣଜନିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସେବା	10.48	6.86	10.51	11.96	9.47
ଆର୍ଥିକ ସେବା	12.82	3.43	9.60	9.11	7.81
ଘର ଓ ଜମି ବିକ୍ରୀ ବ୍ୟାପାର,ବାସସ୍ଥାନ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ ସେବାର ମାଲିକାନା	3.35	6.10	6.55	10.54	7.38
ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ ଓ ପ୍ରତିରକ୍ଷା	6.60	34.61	-6.97	3.72	8.69
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେବା	0.20	-4.37	12.87	12.05	8.56
ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର କ୍ଷେତ୍ର	**6.94**	**7.10**	**8.07**	**10.85**	**8.08**
ସ୍ଥିରମୂଲ୍ୟରେ ମୋଟ ସାମଗ୍ରକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ	**4.52**	**8.34**	**5.60**	**5.20**	**7.49**
ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ	**4.61**	**8.73**	**6.00**	**6.01**	**7.94**
ମୁଣ୍ଡପିଚ୍ଛା ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ	**3.55**	**7.64**	**4.93**	**4.94**	**6.86**

ଚିତ୍ରରେଖା 4: ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତକୁ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତ୍ତିକ ଅବଦାନର ଧାରା

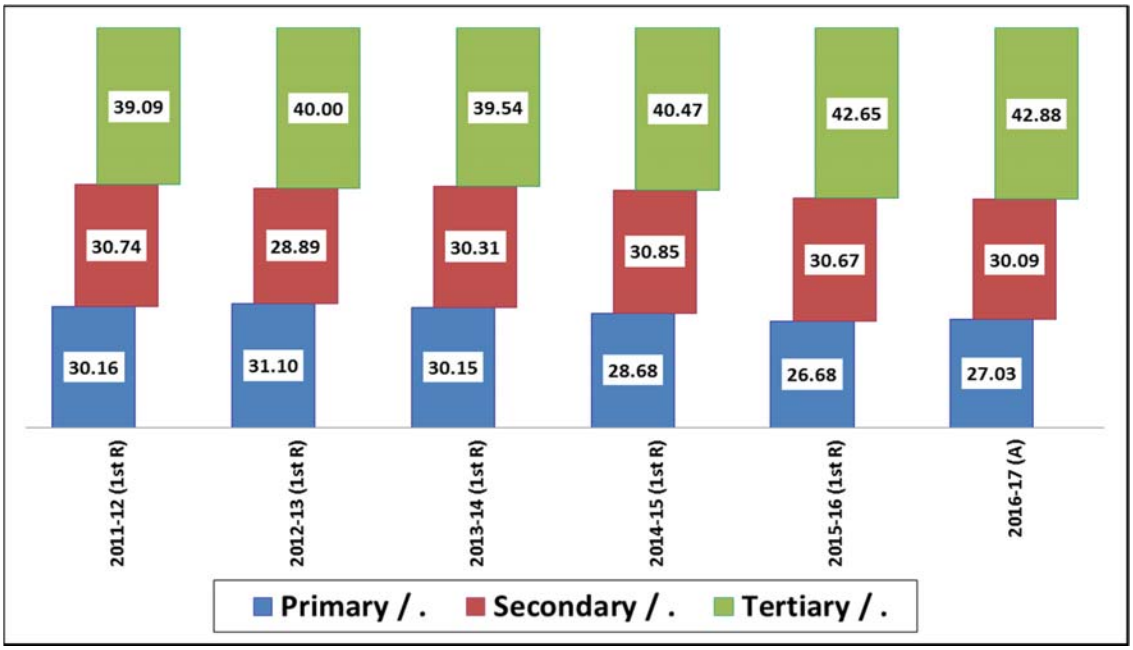

ଚିତ୍ରରେଖା 4 ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ, ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ, ଦ୍ୱିତୀୟକ ଓ ତୃତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ରର ଅବିବୃଦ୍ଧିକୁ ସୂଚିତ କରେ । କୃଷି ଓ ଆନୁସଂଗିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଦ୍ରୁତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତରେ ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଅବଦାନ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (ଅଗ୍ରିମ ଅଟକଳ) ରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଅଟେ । ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତରେ ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଆବଦାନ କ୍ରମାଗତ ହ୍ରାସ ପାଉଛି । ସେହି ସମୟରେ ତୃତୀୟକ ଶ୍ରେଣୀ କ୍ଷେତ୍ରର ଅବଦାନ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ଏକ ଉନ୍ନତଧାରା ଦେଖାଉଛି । ଦ୍ୱିତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ରର ଅବଦାନ ତୃତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ର ପରେ ଥିବ ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଅଛି । ଏହି ଧାରାରୁ ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତି ଅଧିକ ଭାବେ ସେବା କ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ।

ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତକୁ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅବଦାନ
(ସ୍ଥିର ମୂଲ୍ୟରେ)

ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶ					
	2011-12 (1st R)	2012-13 (1st R)	2013-14 (1st R)	2014-15 (1st R)	2015-16 (1st R)	2016-17 (A)
କୃଷି, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ମତ୍ସ୍ୟ ସମ୍ପଦ	17.96	19.89	17.40	17.94	14.72	15.67
ଖଣି ଓ ଖାଦାନ	12.20	11.22	12.75	10.74	11.96	11.36
ପ୍ରାଥମିକ କ୍ଷେତ୍ର	**30.16**	**31.10**	**30.15**	**28.68**	**26.68**	**27.03**
ଉତ୍ପାଦନ	18.96	17.62	19.52	20.41	20.22	19.98
ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଗ୍ୟାସ, ଜଳ ଯୋଗାଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ସେବା	2.30	2.41	2.07	2.17	2.28	2.26
ନିର୍ମାଣ	9.49	8.86	8.72	8.27	8.17	7.84
ଦ୍ୱିତୀୟକ କ୍ଷେତ୍ର	**30.74**	**28.89**	**30.31**	**30.85**	**30.67**	**30.09**
ବାଣିଜ୍ୟ, ମରାମତି, ହୋଟେଲ ଏବଂ ଭୋଜନାଳୟ	9.38	9.98	9.87	10.42	11.21	11.18
ପରିବହନ, ଗୋଦାମ, ପ୍ରସାରଣଜନିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସେବା	6.21	6.56	6.47	6.77	7.21	7.34
ଆର୍ଥିକ ସେବା	3.67	3.96	3.78	3.92	4.07	4.08
ଘର ଓ ଜମି ବିକ୍ରୀ ବ୍ୟାପାର,ବାସସ୍ଥାନ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ ସେବାର ମାଲିକାନା	7.86	7.78	7.61	7.68	8.07	8.06
ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ ଓ ପ୍ରତିରକ୍ଷା	3.98	4.05	5.04	4.44	4.38	4.42
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେବା	8.01	7.67	6.77	7.24	7.71	7.79
ତୃତୀୟକ ଶ୍ରେଣୀର କ୍ଷେତ୍ର	**39.09**	**40.00**	**39.54**	**40.47**	**42.65**	**42.88**
ସ୍ଥିରମୂଲ୍ୟରେ ମୋଟ ସାମଗ୍ରକ ରାଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ବ୍ୟୟବରାଦ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ବ୍ୟୟବରାଦ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିରୁ 83 ପ୍ରତିଶତ ଓ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତିରୁ 17 ପ୍ରତିଶତ ମିଳିବ ବୋଲି ଆଶାକରାଯାଉଛି । 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟୟବରାଦ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଅନୁପାତ (ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର) ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ଚିତ୍ରରେଖା -5 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚିତ୍ରରେଖା -5 : ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟୟ୍‌ବରାଦ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଅନୁପାତ (ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରତିଶତ ହାସାବରେ) ।

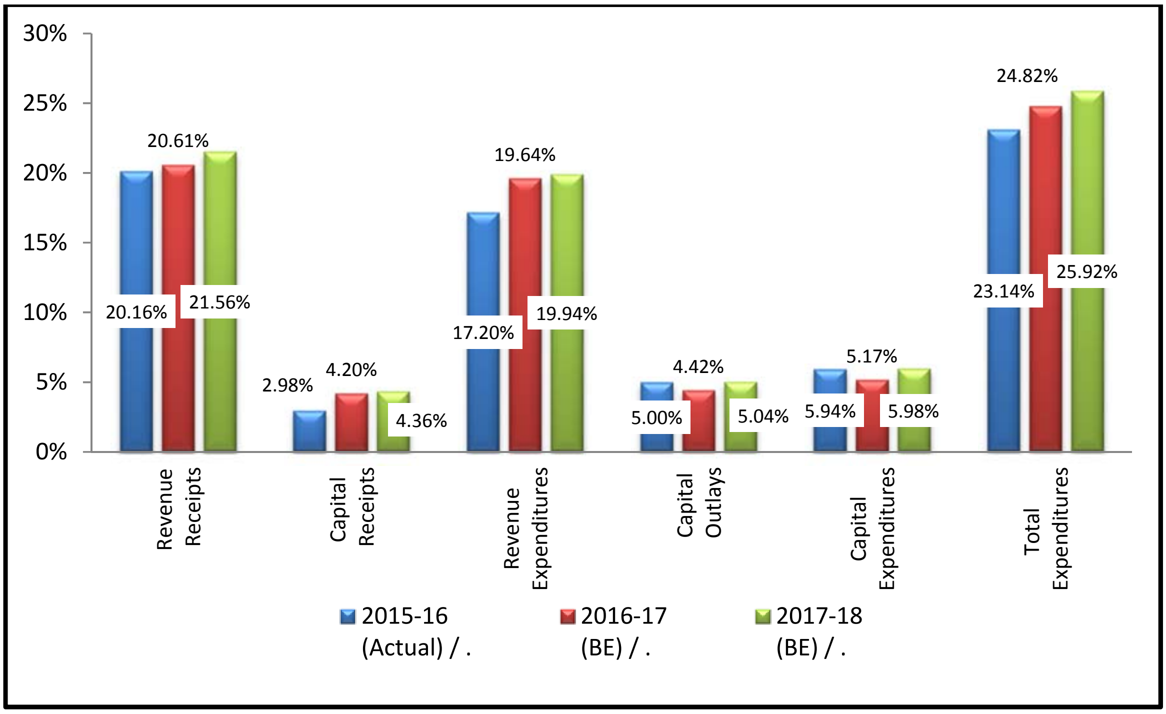

ବଜେଟ୍ ବ୍ୟୟ୍‌ବରାଦର ବିଶ୍ଳେଷଣ

2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ତୁଳନାରେ 2017-18 ବଜେଟ୍‌ର ମୋଟ ବ୍ୟୟ୍ 14 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ 10 ପ୍ରତିଶତ ଓ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ 24 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ବଜେଟ୍‌ରେ ଆକଳିତ ହୋଇଥିବା ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ 20744 କୋଟି ଟଙ୍କା ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 5 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଉଛି । ଏଥିରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅଧିକ ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ ନିମନ୍ତେ ଅଙ୍ଗିକାରବଦ୍ଧତାକୁ ସୂଚୀତ ହେଉଛି ।

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ଖର୍ଚ୍ଚ 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅକଳନ) ତୁଳନାରେ 15 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆକଳିତ ହୋଇଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ଦରମା ଓ ପେନ୍‌ସନରେ 17 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ୍ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି (ଚିତ୍ରରେଖା-6) ।

ଚିତ୍ରରେଖା -6 : ପ୍ରତିଶୃତି ବଦ୍ଧ ଖର୍ଚ୍ଚର ଅନୁପାତ (ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ)

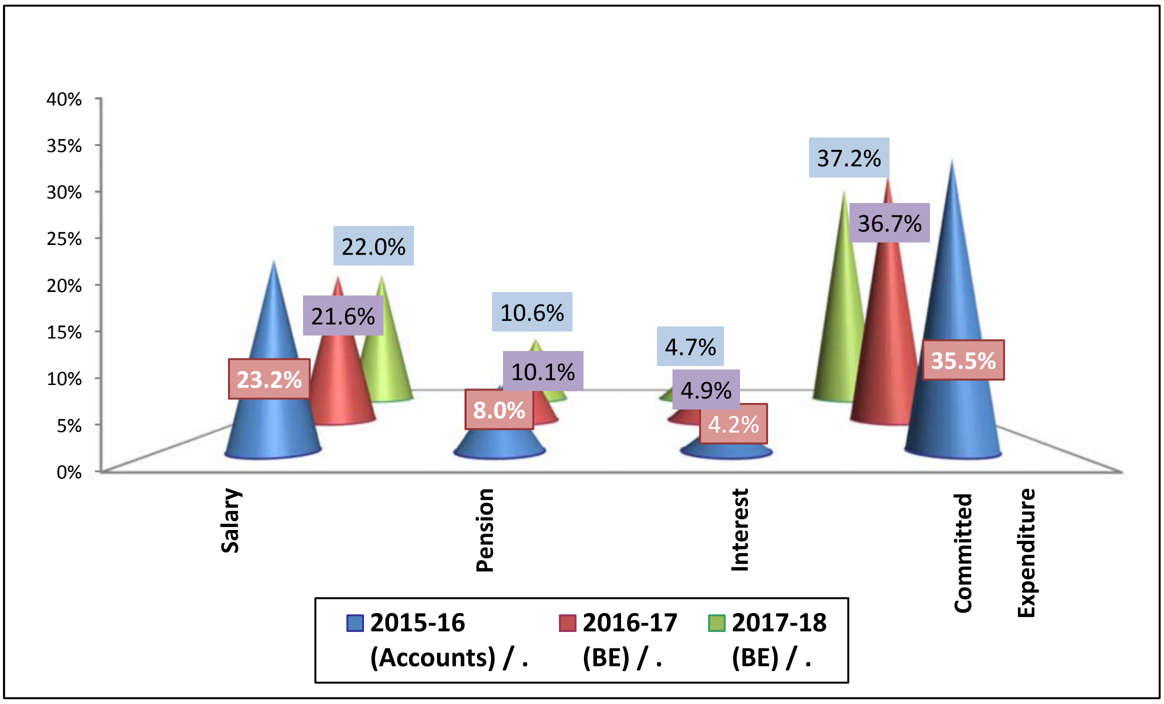

ସାମାଜିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମିଶାଇ ହେଉଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ ଖର୍ଚ୍ଚ କୁହାଯାଏ । ଅଣଉନ୍ନୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଳନାରେ ଉନ୍ନୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ଠାରୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ବଜେଟ୍‌ରେ ଆକଳନ କରାଯାଇଛି (ରୂପରେଖ-7) ।

ଚିତ୍ରରେଖା 7 - ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ ଖର୍ଚ୍ଚର ଧାରା(ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ)

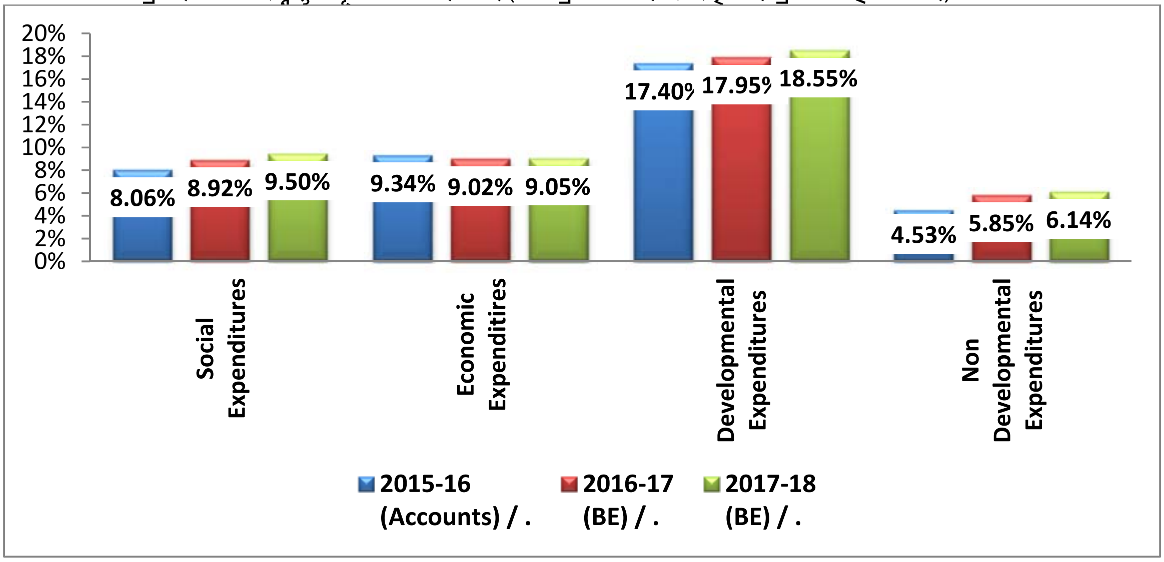

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଉନ୍ନୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅନୁପାତ (18.55 ପ୍ରତିଶତ), 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବ୍ୟୟବରାଦ ଏବଂ 2015-16 ର ବାସ୍ତବ ତୁଳନାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଧାରା ରାଜ୍ୟର ଗୁଣାତ୍ମକ ବ୍ୟୟ ଦିଗ ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧତାକୁ ସୂଚୀତ କରୁଛି ।

2017-18 ବଜେଟ୍, ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ଉନ୍ନତି ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ଅଟକଳ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକରଣ ହେବାର ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରୁଛି ।

ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି 88931.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏହାର ଅଭିବୃଦ୍ଧିହାର 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ତୁଳନାରେ 14 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ଯାହାକି ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ବୃଦ୍ଧି 10.13 ପ୍ରତିଶତ ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ନିଜସ୍ୱ ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ, ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସବାବଦରେ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନକୁ ନେଇ ହୋଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଏସବୁ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକର ଅଂଶ ଚିତ୍ରରେଖା -8 ରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତହୋଇଛି ।

ଚିତ୍ରରେଖା 8 - ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରର ଅଂଶ

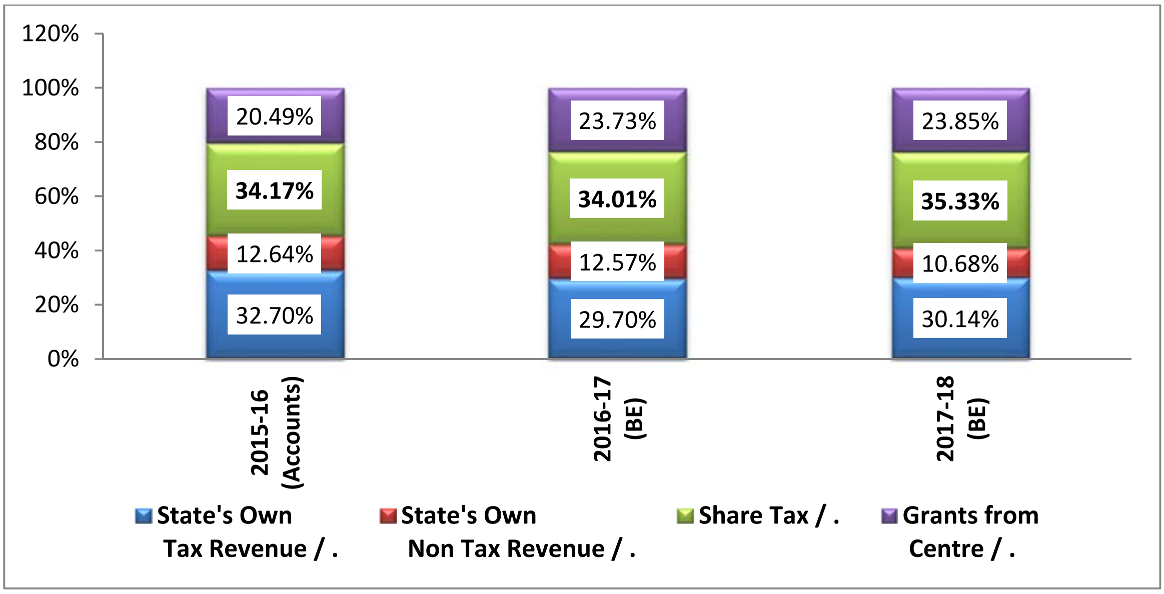

ଚିତ୍ରରେଖା-୨ ରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅନୁପାତର ଏକ ତୁଳନାତ୍ମକ ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ରେ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 6.12 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ)ରେ ଏହା 6.50 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆକଳିତ ହୋଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଟିକସ ଉତ୍ପାଦକତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସରୁ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ଓ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅନୁପାତ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 7.62 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ତେବେ, 2017-18 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ବର୍ଷରେ ଅଣଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ଓ ସକଳ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅନୁପାତ 2.30 ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି ଯାହାକି 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଓ 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ କମ୍ ଅଟେ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଖଣି ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ ପାଇବା ହେତୁ ହୋଇଛି ।

ଚିତ୍ରରେଖା-୨ : ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି - ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଧାରା ଅନୁପାତ

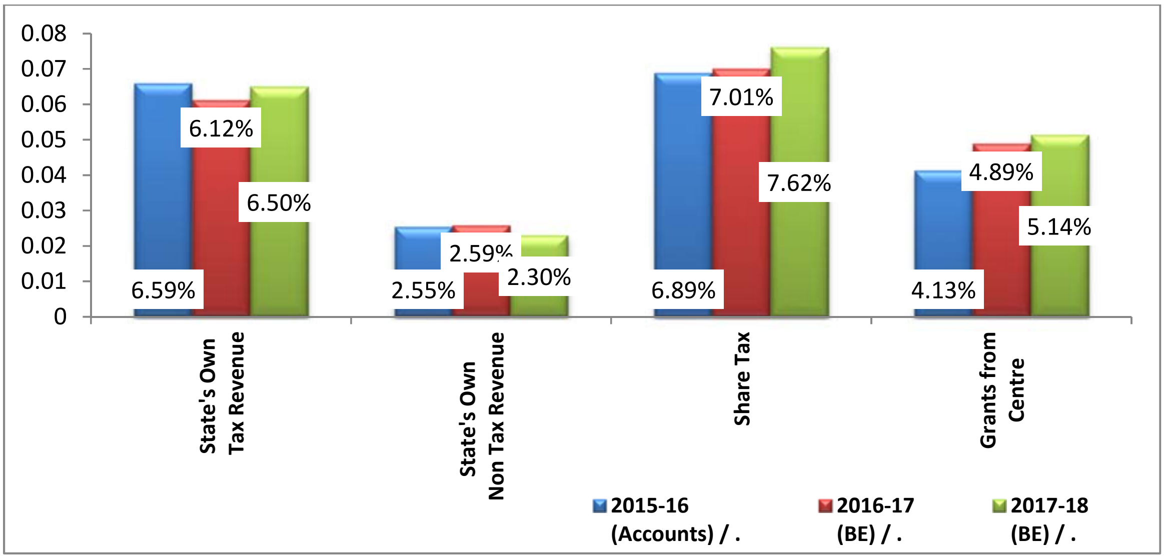

2017-18 ରେ ବିଭାଗୱାରୀ ବ୍ୟୟ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ 13,3857 କୋଟି ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବ୍ୟୟବରାଦ 9200 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ 8464 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟେ । ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅର୍ଥ ଆବଣ୍ଟନ ଆକାରରେ ସମ୍ବଳ ବଣ୍ଟନ ସାରଣୀ-3 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ-3: ବିଭାଗ ଭିତ୍ତିକ ନିଟ୍ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ 2017-18 (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ଦାବୀ ନଂ	ବିଭାଗ ନାମ	ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ	ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି	ରାଜ୍ୟରୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର	ସର୍ବ ମୋଟ
1	ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗ	3924.81	421.52	0.00	0.00	4346.33
2	ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗ	166.56	149.87	0.00	0.00	316.43
3	ରାଜସ୍ୱବିଭାଗ	903.82	112.85	0.00	0.00	1016.67
4	ଆଇନ ବିଭାଗ	298.86	37.04	0.00	0.00	335.90
5	ଅର୍ଥ ବିଭାଗ	21488.46	0.00	0.00	0.00	21488.46
6	ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ	76.60	19.00	0.00	0.00	95.60
7	ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ	1686.84	3277.50	0.00	0.00	4964.34
8	ଓଡିଶା ବିଧାନ ସଭା	44.96	0.00	0.00	0.00	44.96
9	ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	78.89	926.72	0.00	0.00	1005.61
10	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ	8402.62	5454.61	0.00	0.00	13857.23
11	ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ପଛୁଆବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	603.38	2344.98	0.00	0.00	2948.37
12	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	2038.17	3652.16	0.00	0.00	5690.33
13	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ପୌର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	570.45	2439.24	0.00	1467.91	4477.60
14	ଶ୍ରମ ଓ ରାଜ୍ୟ କର୍ମଚାରୀ ବୀମା ବିଭାଗ	100.65	18.34	0.00	0.00	119.00
15	କ୍ରୀଡା ଓ ଯୁବସେବା ବିଭାଗ	30.34	119.12	0.00	0.00	149.45
16	ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନା ବିଭାଗ	49.93	706.84	0.00	0.00	756.77
17	ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ	150.10	4969.97	0.00	3353.76	8473.83
18	ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ଓ ପେନସନ୍ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗ	2.56	0.00	0.00	0.00	2.56

ଦାବୀ ନଂ	ବିଭାଗ ନାମ	ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ	ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି	ରାଜ୍ୟରୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର	ସର୍ବ ମୋଟ
19	ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ	4.77	254.84	0.00	0.00	259.61
20	ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ	1371.66	7828.02	0.00	0.00	9199.68
21	ପରିବହନ ବିଭାଗ	61.97	339.41	0.00	0.00	401.38
22	ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ	461.12	283.84	0.00	0.00	744.96
23	କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ	756.77	3159.09	0.00	0.00	3915.86
24	ଇସ୍ପାତ ଓ ଖଣି ବିଭାଗ	59.68	37.54	0.00	0.00	97.22
25	ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ	48.81	38.62	0.00	0.00	87.43
26	ଅବକାରୀ ବିଭାଗ	87.44	10.00	0.00	0.00	97.44
27	ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବୈଷୟିକ ବିଭାଗ	14.07	48.02	0.00	0.00	62.10
28	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	1591.12	5780.23	0.00	0.00	7371.35
29	ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗ	43.13	5.04	0.00	0.00	48.17
30	ଶକ୍ତି ବିଭାଗ	32.11	1668.30	0.00	0.00	1700.41
31	ହସ୍ତତନ୍ତ, ବୟନଶିଳ୍ପ ଓ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ	61.91	140.52	0.00	0.00	202.43
32	ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ	53.53	239.82	0.00	0.00	293.35
33	ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	401.16	377.07	0.00	0.00	778.24
34	ସମବାୟ ବିଭାଗ	119.87	916.10	0.00	0.00	1035.97
35	ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗ	3.59	4.00	0.00	0.00	7.59
36	ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ	23.84	2857.75	0.00	0.00	2881.58
37	ଇଲୋକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଓ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ବିଭାଗ	4.37	115.90	0.00	0.00	120.27
38	ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ	1266.38	825.85	0.00	0.00	2092.22
39	ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଓ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ	263.84	539.65	0.00	0.00	803.49
40	ଅଣୁ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ମଧ୍ୟମ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗ	68.09	80.43	0.00	0.00	148.52
41	ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଓ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ	45.10	1962.59	0.00	0.00	2007.69
42	ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ	2.89	637.60	1824.00	0.00	2464.49
	ସର୍ବ ମୋଟ	47465.20	52800.00	1824.00	4821.67	106910.87

ପ୍ରମୁଖ 10 ଗୋଟି ବିଭାଗ ବଜେଟରେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ମୋଟ ବ୍ୟୟବରାଦର 60 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଅଟେ (ସାରଣୀ-4)। ଏହି ବିଭାଗ ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ସାମାଜିକ ସେବା ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ସେବାକ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଅନ୍ୟ ବିଭାଗମାନେ ମୋଟ ବ୍ୟୟବରାଦର 39 ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥ ପାଇଛନ୍ତି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଅର୍ଥବିଭାଗର ଅଂଶ 20 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

ସାରଣୀ-4 : 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିଭାଗ ଭିତ୍ତିକ ଅଂଶ

କ୍ର.ନଂ	ବିଭାଗ	ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶ
1	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ	12.96%
2	ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ	8.61%
3	ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ	7.93%
4	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	6.89%
5	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	5.32%
6	ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ	4.64%
7	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ପୌର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	4.19%
8	ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗ	4.07%
9	କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ	3.66%
10	ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ପଛୁଆବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	2.76%
11	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗ	38.97%

2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନର ଲକ୍ଷ୍ୟ

- ଆକଳିତ ହୋଇଥିବା ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 1.62 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ; ଏହା ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରୁଛି ।
- ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 3.50 ପ୍ରତିଶତ ରହିବ ବୋଲି ଆକଳିତ କରାଯାଇଛି ।
- ସୁଧ ଦେୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି (IP/RR)ର ଅନୁପାତ 5.62 ପ୍ରତିଶତରେ ରହିବ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି; ଯାହା ବିତ୍ତୀୟ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର 15 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଅଛି ।

- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ବାକି ଥିବା ଋଣଭାର ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଅନୁପାତ 18.6 ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି; ଯାହା ବିତ୍ତୀୟ୍ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ 25 ପ୍ରତଶତ ଠାରୁ କମ୍ ଅଟେ ।
- **ସୁତରାଂ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ବିତ୍ତୀୟ୍ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଆଇନର ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ଅଟେ ।**

ବଜେଟ୍ ବ୍ୟୟ୍ ବରାଦ ଓ ବିତ୍ତୀୟ୍ ସୂଚକାଙ୍କ

- ବାର୍ଷିକ ଋଣ ସୀମା ଆକଳନ ପାଇଁ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ 4,12,481 କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ ହିସାବ କରାଯାଇଛି ।
- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୋଟ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ 106910.87 କୋଟି ଅଟେ; ଯାହା 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ 14 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଅଟେ ।
- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି 88,931.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟେ;ଯାହା 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ 14 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ।
- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା 66,94.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବବୋଲି ଲକ୍ଷ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି; ଯାହା ସାମଗ୍ରୀକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 1.62 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।
- 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିତ୍ତୀୟ୍ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ୍ ଅଧିନିୟ୍ମ 2005 ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ ସୀମା ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 3 ପ୍ରତିଶତରୁ 3.5 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ।
- ଅତିରିକ୍ତ 0.5 ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ଯଦି ରାଜ୍ୟ ଋଣ ଭାରକୁ 25 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ରଖିବ ଏବଂ ସୁଧଦେୟ୍ ଓ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିଅନୁପାତ 10 ପ୍ରତିଶତ ରହିବ ଓ ରାଜ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ହାସଲ କରିବ । ଓଡିଶା ଏହି ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତକୁ ପରିପୂରଣ କରୁଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବର୍ଷରେ ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ3.5 ପ୍ରତିଶତ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ତେଣୁ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ 14434.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆକଳିତ ହୋଇଛି ଯାହା ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 3.5 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

- ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ଏବଂ ଋଣ ସୂତ୍ରରେ ଅଣାଯାଉଥିବା ଟଙ୍କାକୁ ପୁଞ୍ଜିବ୍ୟୟ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଉଛି । 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପୁଞ୍ଜି ଅଟକଳ ମୋଟ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର 5.04 ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆକଳିତ ହୋଇଛି । 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ଏହା 4.42 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।
- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସୁଧଦେୟ- ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ଅନୁପାତ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଋଣ ଭାର ଅନୁପାତ ଯଥାକ୍ରମେ 5.62 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 18.61 ପ୍ରତିଶତ ହେବବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।
- 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ - ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଅନୁପାତ 24.8 ପ୍ରତିଶତ ଥିବା ବେଳେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା 25.9 ପ୍ରତିଶତ ହେବବୋଲି ଆକଳିତ ହୋଇଛି ।
- 2016-17 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ଉନ୍ନୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ - ସାମଗ୍ରୀକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ 17.95 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ 2017-18 (ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ) ଅନୁସାରେ ଏହା 18.55 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।
- 2015-16 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର (ବାସ୍ତବ) ମୁଖ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ସୂଚକାଙ୍କ ଏବଂ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରମୂଖ ଆର୍ଥିକ ସୂଚକାଙ୍କ ତଥ୍ୟ-10 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚିତ୍ରରେଖା - 10 : ପ୍ରମୁଖ ଆର୍ଥିକ ସୁଚକାଙ୍କ (ସକଳ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ)

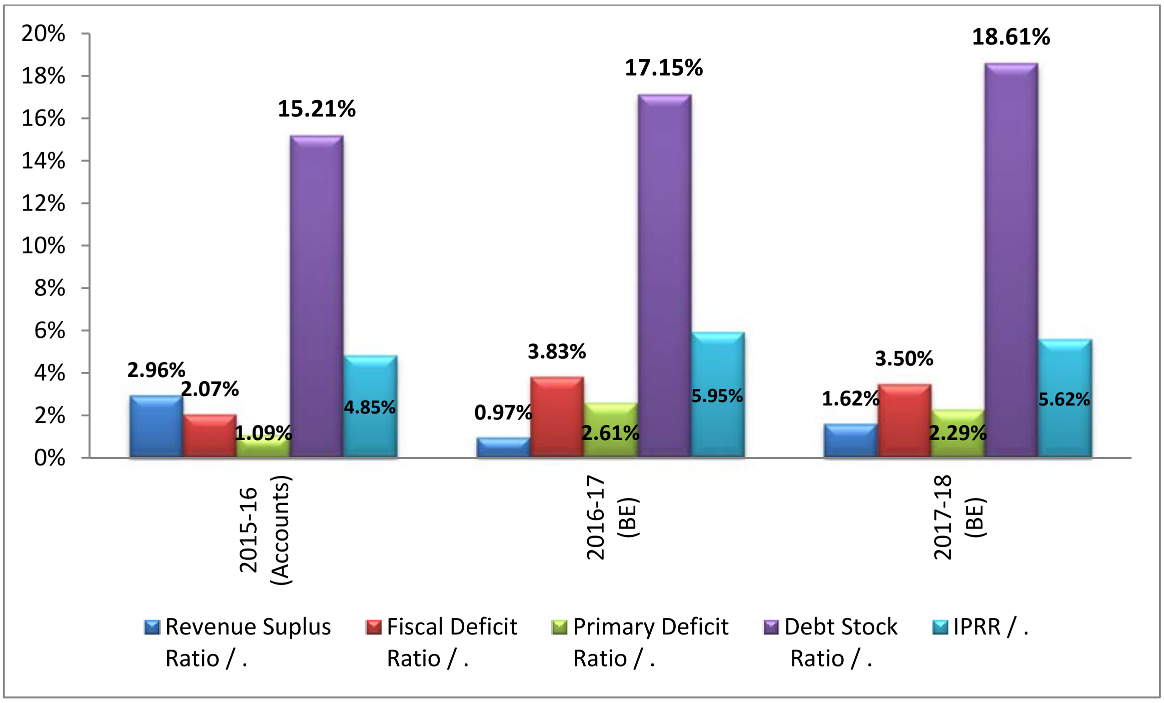

ବଜେଟ୍ ମୁଖ୍ୟାଂଶ

କୃଷକ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ବଜେଟ୍

- ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବଜେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ 14930 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । 2013-14 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଉପସ୍ଥାପିତ 7162 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରଥମ କୃଷି ବଜେଟ୍ ତୁଳନାରେ ଏହା 100 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଅଟେ ।

- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର କୃଷି ବଜେଟ୍ ମୋଟ ବ୍ୟୟବରାଦର 14 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

- କୃଷକର ଜୀବନ ଚକ୍ର ସହ କୃଷି ବଜେଟ୍‌କୁ ଏକତ୍ରିକରଣ କରାଯାଇଛି । ଏହା କୃଷକ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ମୂଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା-ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି, ଫୁଲଚାଷ, ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ପଶୁପାଳନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ମୃତ୍ତିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିଚାଳନା, ବିହନ ଚୟନ, ଉନ୍ନତମାନର କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ନିଶ୍ଚିତ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା, ସୁଲଭ ଦରରେ ଏବଂ ସଠିକ୍ ସମୟରେ ଋଣ ପ୍ରଦାନ, ଫଳପ୍ରଦ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବିପଦର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଫସଲ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରିଚାଳନା, ବିପଣନ ସୁବିଧା ଏବଂ କୃଷକର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ନିଆଯାଉଥିବା ମୂଖ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗୁଡିକ କୃଷକର ଆୟ ଏବଂ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ଓ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅଭିପ୍ରେତ ।

- ମୃତ୍ତିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ମୃତ୍ତିକା ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଶସ୍ୟ ପାଇଁ ମୃତ୍ତିକାର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ସ୍ତରକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

- ବିହନ, ସାର, କ୍ଷେତ୍ର ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକ କୃଷି ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ।

- କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା Input Subsidy ର ବାଟମାରଣାକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ କ୍ଷେତ ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣ, ଜଳନିଧି ଯୋଜନା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ input subsidy ପାଇଁ ସିଧାସଳଖ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର (Direct Benefit Transfer Scheme) ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

- ଜଳ ସେଚନ ପାଇଁ ଜଳ ସମ୍ପଦର ସୁବିନିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଉଛି ।
- ଅଚଳ ହୋଇଥିବା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ପୁର୍ନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।
- ଶସ୍ୟ ପାଇଁ ଅଣାଯାଉଥିବା ଋଣ ଉପରେ ସୁଧ ରିହାତି ଦିଆଯାଉଛି, ଯଦ୍ୱାରା କୃଷକମାନଙ୍କୁ 50 ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଋଣ ଉପରେ ମାତ୍ର 1 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଏବଂ 50 ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଋଣ ଉପରେ 2 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।
- ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ 17 ଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ।
- ଚାଷୀଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଋଣ, ସାର, ବିହନ, ଭଡାସୂତ୍ରରେ କୃଷି ଉପକରଣ ଉପଲବ୍‌ଧି, ଭଣ୍ଡାର ଗୃହ ସୁବିଧା ଏବଂ ବିପଣନ ସମେତ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଉପଲବ୍‌ଧ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ କୃଷି ସମବାୟ ସମିତିକୁ "ONE STOP SHOP" ରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।
- ବିପତ୍ତି ପ୍ରଶମନ ଓ ଫସଲ ଅମଳବର୍ତ୍ତି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର କୃଷି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିପଣନକୁ ଏକିକୃତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ।
- ନୀଳ ବିପ୍ଳବ (Blue Revolution) ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗିକାରବଦ୍ଧତା ଓ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷୀଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ।
- ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ରୋଜଗାର ପାଇଁ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଶୁପାଳନ ଏବଂ ଗୋପାଳନର ସଶକ୍ତିକରଣ ।
- 7 ଗୋଟି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଜିଲ୍ଲାର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପୃଷ୍ଟି ନିରାପତ୍ତା ନିମନ୍ତେ ବାଜରା, ମାଣ୍ଡିଆ, ଯଅର ଚାଷ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ।

ଗୁଣବତ୍ତା ଶିକ୍ଷା, ଦକ୍ଷତାବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେବା ହେଉଛି ଅଗ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର

- ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ସାର୍ବଜନୀନ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ବ୍ୟାପକ କରିବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ।

- ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ନିମନ୍ତେ ଆମ ସରକାର ଯଥାକ୍ରମେ 2000 କୋଟି ଟଙ୍କା, 860 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 706 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟବରାଦରେ ରାଜ୍ୟଅଂଶ 40 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

- ଅତିରିକ୍ତ ଭାବେ ମଧ୍ୟାହ୍ନଭୋଜନ ରାନ୍ଧିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ 55 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀଠାରୁ ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନରତ ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ମାଗଣାରେ ସ୍କୁଲ ବ୍ୟାଗ ଏବଂ ଉପକରଣ, ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ଠାରୁ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନରତ ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ମାଗଣାରେ ସ୍କୁଲ ପୋଷାକ, ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସଂସ୍କୃତ ଟୋଲ ଏବଂ ମଦ୍ରାସାରେ ନବମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନରତ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସାଇକେଲ୍ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର ଶିକ୍ଷା ମାନକବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନା (GMSMY) ଅଧୀନରେ 185 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- 60ଟି ଆଦର୍ଶ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ 200 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

- ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷାର ମାନବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଉଛି ।

- ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ଉନ୍ନୟନ ନିମନ୍ତେ 181 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ମେଧାବୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ସେମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଲାପ୍‌ଟପ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।
- ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା, ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଓ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

- ଓଡିଶା ଦକ୍ଷତା ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗଠନ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟର ବିଭାଗମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଦର୍ଶନ, ସମନ୍ୱୟନ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଓ ଦକ୍ଷତା ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଓଡିଆ ଯୁବକଯୁବତୀ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ "Skilled in Odisha" ନାମକ ଏକ ଉଚ୍ଚାଭିଳାଷୀ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।

- ଶିକ୍ଷା ଓ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସର୍ବାଧିକ 18404 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

- ନୂତନ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ 400 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- **"ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ମିଶନ"** ନାମରେ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ଯାହା, ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧିର ସର୍ବାଧିକ 3 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ **।**

- ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କରେ **ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତିକରଣ** କରାଯିବ ଏବଂ ପରିମଳ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଏଥିପାଇଁ 345 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ମାତୃ ଓ ଶିଶୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବାର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ଶିଶୁ ଓ ମାତୃ ମୃତ୍ୟୁହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାକରଣ ଅଭିଯାନ (SAMPURNA) ନାମରେ ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଭଉୟ ମାଆ ଓ ଶିଶୁର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ରାଜ୍ୟର 15 ଟି ଜିଲ୍ଲା, ଯେଉଁଠି ଶିଶୁ ଓ ମାତୃ ମୃତ୍ୟୁହାର ଅଧିକ, ତାହାର ହ୍ରାସ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ।

- ସରକାରୀ ହାସପାତାଳରେ ଚିକିତ୍ସିତ ହେଉଥିବା ରୋଗୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟୟ ଭାର ଲାଘବ ପାଇଁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ।
- ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମିଶନ ପାଇଁ 1129 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।
- କର୍ମଚାରୀ ବୀମା ଯୋଜନାରେ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି ।
- 11 ଟି ଅନଗ୍ରସର ଜିଲ୍ଲାରେ ବେସରକାରୀ ଭାଗିଦାରୀରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଯତ୍ନ ଓ ଉନ୍ନତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଯୋଗାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ନିବେଶ ନୀତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ।
- ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗରେ 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବ୍ୟୟବରାଦ ପରିମାଣ 4772 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବା ବେଳେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା 5600 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ପ୍ରାୟ 20 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।
- ଯଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଉଛି ।
- ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ ନିଶ୍ଚିତ ଜଳ ଯୋଗାଣ (BASUDHA) ଜରିଆରେ ନଗରାଞ୍ଚଳ ଜଳଯୋଗାଣ ଏବଂ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପରିମାଣ ଯଥାକ୍ରମେ 315 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 750 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟେ ।
- ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିଚାଳନା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ 250 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଉଛି ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହରେ ପାଇଖାନା ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣ ପରିସ୍ରାଗାର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ସ୍ଥାନ ସ୍ୱଚ୍ଛ ରଖାଯାଇପାରିବ ।

ଶସ୍ତାରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହ କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଏକ ନିରାପଦ ଛାତ ଯୋଗାଇଦେବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧତା ।

- ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା 15 ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 2019 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା 15 ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ପକ୍କା ଘର ନିର୍ମାଣ ।

- **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା - ଗ୍ରାମୀଣ ଏବଂ ବିଜୁ ପକ୍କାଘର** ସଂଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ **3100** କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- 20 ହଜାର ବାସସ୍ଥାନ ନିର୍ମାଣ ଓ 30 ହଜାର ସୁଲଭ ମୁଲ୍ୟରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ତଥା ବସ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ନିମନ୍ତେ 200 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

- ଏହିପରି ଭାବରେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବଜେଟରେ 3300 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ସଶକ୍ତି କରଣ

- **"ମମତା"** ଏକ ଅଭିନବ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର ଯୋଜନା । ଏହା ରାଜ୍ୟରେ **ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହାର ଓ ମାତୃ ମୃତ୍ୟୁହାର** ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

- "Maternity Benefit Programme - **MAMATA**" ଯୋଜନା ପାଇଁ 378 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- **ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୋଜନା** (ICPS) ଏବଂ **କିଶୋରୀ ବାଳିକାଙ୍କ ସଶକ୍ତିକରଣ ଯୋଜନା (SABALA)** ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଉଛି ।

ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧତା

- ବଜେଟରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆଜାତି ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ଆମ ନୀତିର ମୂଳଭିତ୍ତି ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ । ତେଣୁ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ସହାୟତା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତିଙ୍କ ପାଇଁ 83 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଅଛି ।

- OTELP Plus ଯୋଜନା ପାଇଁ 34 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଓ ବହିଃ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ Odisha PVTGs Empowerment and Livelihood Improvement Programme (OTELIP) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଚୀନ ଆଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ପୋଷଣୀୟ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ନିଯୁକ୍ତି ନିମନ୍ତେ 50 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ, ବିଶେଷତଃ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଜୀବିକା , ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି , ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ ସଂପର୍କିତ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଯୋଜନାରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ ଅଙ୍ଗ । ମୋଟାମୋଟି 11,965 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି Sub component (ଉପ ଉପାଦାନ) ଅଧୀନରେ ଏବଂ 8,116 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି Sub component (ଉପ ଉପାଦାନ) ଅଧୀନରେ ରଖାଯାଇଛି । ଏହିପରି ଭାବରେ 2017-18 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତି ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ସର୍ବମୋଟ 20,081 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗଙ୍କ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତା ଉନ୍ନତି ଏବଂ ସଶକ୍ତିକରଣ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ

- ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଉପଲବ୍‌ଧି ଏବଂ ସମ୍ମାନର ସହ ବଞ୍ଚିବା ନିମନ୍ତେ ସମାଜ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଜେଟ୍ ଅଙ୍ଗିକାରବଦ୍ଧ

- **ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା, ବିଧବା ଏବଂ ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗ ଭତ୍ତା ଓ ଜାତୀୟ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ଯୋଜନା ପାଇଁ** କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଜାତୀୟ ସାମାଜିକ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ବଜେଟ୍‌ରେ ଏଥିପାଇଁ **977 କୋଟି ଟଙ୍କା**ର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- **ମଧୁବାବୁ ପେନ୍‌ସନ୍ ଯୋଜନା**ରେ ଅତିରିକ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ **840 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଲୋକଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ, ବୃଦ୍ଧବୃଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସଂଗଠିତ ଏବଂ ଅଣସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମଜୀବିମାନଙ୍କ ସଶକ୍ତିକରଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତା ପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା

- 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ 16750 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବା ବେଳେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା 20744 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

ରାସ୍ତା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

- ରାସ୍ତା ସଂଯୋଗୀକରଣ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ଉନ୍ନତିର ଏକ ମୂଖ୍ୟ ସୂଚକାଙ୍କ ଅଟେ । 1310 କିମି ଦର୍ଘ୍ୟ ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତି କରଣ ଏବଂ 37 ଟି ନୂଆ ସେତୁର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ 3278 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ ଦୋହରିକରଣ, ସରକାର ଓ ଘରୋଇ ସହଭାଗିତାରେ ସଡକ ପ୍ରକଳ୍ପ, ମାଓ ପ୍ରବଣ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ବିଜୁ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ୱେ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡିଶା ଏବଂ କେବିକେ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିଜୁ ଏକ୍ସପ୍ରେସ ୱେ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ସଂଯୋଗୀକରଣର ଉନ୍ନତି ଏବଂ ରାସ୍ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ବଜେଟ୍‌ରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ଉନ୍ନୟନ

- ଗ୍ରାମୀଣ ସଡକ ପାଇଁ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଡକ ଯୋଜନା** ଅନ୍ତର୍ଗତ 5000 କିମି ସଡକ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ 2300 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ପ୍ରଧାନ**ମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଡକ ଯୋଜନା** ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ବସତି ଗୁଡିକର ସଂଯୋଗୀକରଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ନ କରିବାକୁ **ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସଡକ ଯୋଜନା**ରେ **395 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- **ବିଜୁ ସେତୁ ଯୋଜନା** ଅଧିନରେ 150 ଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ **500 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି

- ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା **ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଗ୍ରାମକୁ ସଂଯୋଗୀ କରଣ** (Connecting Unconnected villages) ପାଇଁ **50 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ 17 ଟି ମାଓ ପ୍ରଭାବିତ ଜିଲ୍ଲାର 142 ଟି ସୁଦୂର ଓ ଅଗମ୍ୟ ଗ୍ରାମକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରାଯିବ ।

ନଗରାଞ୍ଚଳ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ପରିମଳ

- ନଗର ଉନ୍ନୟନ ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସୂଚକାଙ୍କ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ ନଗରାଞ୍ଚଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଉପଲବ୍‌ଧି କରାଯାଇ ନଗର ରୂପାନ୍ତରୀକରଣ ଉଦ୍ୟମ (UNNATI) ନାମରେ ଏକ ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ନଗରାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତା ଏବଂ ନାଗରିକ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ ବଜେଟରେ 294 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

- ନଗରାଞ୍ଚଳରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନଗରାଞ୍ଚଳ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ 17 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- 2016-17 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ 3357 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବା ବେଳେ ଏହା 4478 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହି ବୃଦ୍ଧିର ପରିମାଣ 33 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

ରେଳ ସଂଯୋଗୀ କରଣ

- ରେଳ ସଂଯୋଗୀକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଖୋର୍ଦ୍ଧା-ବଲାଙ୍ଗୀର ସଂଯୋଗ, ନବରଙ୍ଗପୁର-ଜୟପୁର-ମାଲକାନଗିରି ସଂଯୋଗ ଏବଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର ରେଳ ଷ୍ଟେସନର ଆଧୁନିକୀକରଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ **160 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

- ରାଜ୍ୟରେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସାମର୍ଥ୍ୟ ରେଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 26 ପ୍ରତିଶତ ସାଧାରଣ ଅଂଶ ବନିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ବିଗତ 3 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ SPV ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରେଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ **252 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ **75 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ବିମାନ ଚଳାଚଳ ସଂଯୋଗ

- ବିମାନ ଚଳାଚଳ ସଂଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉଡାଜାହାଜ ପଡିଆ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ **40 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

- ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟର ଛୋଟଛୋଟ ସହରକୁ ବିମାନ ସେବା ସଂଯୋଗୀକରଣ ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା, **ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଯୋଗୀକରଣ ଯୋଜନା** (RCS) - UDAN ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ e-bidding ପକ୍ରିୟାରେ ୪ ଗୋଟି ଉଡାଜାହାଜ ପଡିଆ/ବିମାନ ବନ୍ଦର ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ । ଭାରତ ସରକାର ଓ ଭାରତୀୟ ବିମାନ ବନ୍ଦର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ (RCS) - UDAN ଯୋଜନାରେ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେବ ।

- ପରିବହନ ବିଭାଗର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଆଧୁନିକୀକରଣକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ **30 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ପୁନଶ୍ଚ ବସ୍ ଟର୍ମିନାଲ ଯୋଜନା, **ବିଜୁ ଗାଁ ଗାଡି ଯୋଜନା** ଏବଂ **ସଡକ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ** ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏବଂ ଉଚ୍ଚମାନର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଣ

- ଆଗାମୀ ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ
- ରାଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ, ପରିବହନ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ଭିତ୍ତିଭୂମିକୁ ଦୃଢ଼ୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।
- ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ଭୋଲ୍ଟେଜରେ ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ବିଦ୍ୟୁତ ସେବା ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡିଶା ବିତରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନା ରେ 500 ଟି ନୂଆ 31x11 KV ସବ୍-ଷ୍ଟେସନ 2018 ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ ।
- "ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ ସେବା" କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ ୩୫୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।
- ଚବିଶ ଘଣ୍ଟିଆ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ବିଦ୍ୟୁତ ସେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ କଟକର ସହରାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତିକରଣ ନିମନ୍ତେ State Capital Region Improvement of Power System (SCRIPS) ରେ ନିମନ୍ତେ **150 କୋଟି ଟଙ୍କା** ର ବ୍ୟୟବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।
- ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି, ପରିବହନ ଓ ବଣ୍ଟନର ଭିତ୍ତିଭୂମିକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ସର୍ବମୋଟ ବୈଷୟିକ ଓ ବାଣିଜ୍ୟିକ କ୍ଷତିକୁ (AT & C loss) ହ୍ରାସ କରିବାପାଇଁ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସିତ ତ୍ୱରିତ ବିଦ୍ୟୁତ ସଂସ୍କାର ଯୋଜନା (R-APDRP) ଅଧୀନରେ **105 କୋଟି ଟଙ୍କାର** ବ୍ୟୟବରାଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ସମନ୍ୱିତ ଶକ୍ତି ବିକାଶ ଯୋଜନା (IPDS) ଅଧୀନରେ **100 କୋଟି ଟଙ୍କା**ର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି, ଯଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟୁତ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଓ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରାଯିବ ।
- ବିଦ୍ୟୁତ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବା ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକରେ ଅଂଶଧନ ବିନିଯୋଗ ବାବଦକୁ ୧୫୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ଏତଦବ୍ୟତୀତ Radial to Ring Conversion ଯୋଜନା ପାଇଁ **40 କୋଟି ଟଙ୍କା**, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ **50 କୋଟି ଟଙ୍କା**ର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।
- ସବୁଜ ଶକ୍ତିର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଉପଲବ୍ଧିକରି ସରକାର ଓଡିଶା ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଓଡିଶା ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ **50 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସାମର୍ଥ୍ୟ : ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା

- ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ସହାୟକ । 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 62 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରୁ 20 କୋଟି ଟଙ୍କା ସରକାରୀ କୋଠା ଉପରେ ସୌରଶକ୍ତି ପ୍ଲାଣ୍ଟ ଏବଂ ସୌରଶକ୍ତି ଆଧାରରେ ପାନୀୟ ଜଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ହେବ ।

ଆଧୁନିକ ଶାସନ ପାଇଁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ଓ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା

- 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ **120 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ **24 କୋଟି** ଏବଂ **16 କୋଟି ଟଙ୍କା** ଯଥାକ୍ରମେ State Wide Area Network (SWAN) ଏବଂ State Data Centre ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।
- ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଭାରତୀୟ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଟେକନୋଲୋଜି ପାର୍କ (STPI) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ **15 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ଏବଂ Infocity-II-IT-SEZ ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ **6 କୋଟି ଟଙ୍କା** ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଉନ୍ନତି କରଣ

- ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ, ରିଲିଫ୍ ଏବଂ ପରିଚାଳନାରେ ସୁନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଏକ ଅଲଗା ଅନୁଦାନ ଦାବୀ ନଂ.42 ଆଗତ କରାଯାଉଛି ।
- ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ 1133 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 1000 କୋଟି ଟଙ୍କା ସମେତ ଯଥାକ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ମୋଟରେ ବିର୍ପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ 2464 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ 'ଓଡିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ମୁକାବିଲା ପ୍ରକଳ୍ପ' ପାଇଁ 250 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଗୃହ ଏବଂ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପୁନଃନିର୍ମାଣ ଯଥା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ରାସ୍ତା, ଜଳ ଯୋଗାଣ, ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

ବଜେଟ୍ ବର୍ହିଭୁତ ସମ୍ବଳ ପାଇଁ ସଂଯୋଜନା

ରାଜ୍ୟର ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠି ବାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ପାଣ୍ଠିରୁ ବଜେଟ ବର୍ହିଭୂତ ସମ୍ବଳ ଉପଲବ୍ଧ ହେବାର ଅଛି, ଯାହା ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଏକୀକୃତ କରାଯାଇ ସମ୍ବଳ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବ ଏବଂ ସମ୍ବଳର ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ପଥ ସୁଗମ କରିବ । ବନୀକରଣ ଜନିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଯୋଜନା ପ୍ରାଧିକାର (CAMPA) ପାଣ୍ଠି (Forest & Envornment Department), ଓଡିଶା ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ (OMBADC) ପାଣ୍ଠି (Forest & Envornment Department), ଜିଲ୍ଲା ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ପାଣ୍ଠି (DMF) (Steel & Mines Department), ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ କୃଷି ବିପଣନ ବୋର୍ଡ (OSAM Board) ପାଣ୍ଠି (Co-operation Department), କୋଠାବାଡି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରମିକ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡ ପାଣ୍ଠି (L&ESI Department) ଏହି ବଜେଟର କେତେକ ଉତ୍ସ ଅଟନ୍ତି ।

ସଂସ୍କାର ପଦକ୍ଷେପ

- ପରିଣାମ (Outcome) ବଜେଟ୍
- ସ୍ୱଳ୍ପ ସଂଞ୍ଚୟ ଓ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ପୁର୍ନବିନ୍ୟାସ
- ସମନ୍ୱିତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥା (IFMS-2.0)
- ଡିଜିଟାଲ ଦେୟ୍
- ସିଧାସଳଖ ସହାୟତା ହସ୍ତାନ୍ତର (DBT) ପୋର୍ଟାଲ
- ସେବାର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ ଓ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ
- ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ସରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚର ପୁରା ମୂଲ୍ୟ